No. 2465 Zaterdag 18 April 1931. 48ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie : St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50 voor elken regel meer 10 cts.

MEDEDEELING.

Wegens verandering der Redactie, wordt men beleefd verzocht alle brieven en stukken voor de Redactie der „Amigoe di Curaçao" te adresseeren aan Pastorie „San Mateo."

„Sterren aan het firmament."

Naar Sterren kijken we op, — hoog op. Daarom ook zijn voor de wereld *„de"* sterren, de filmhelden van Hollywood: zit de wereld zich ook te vergapen aan de portretten dier wezens in de Cine Mundials en op de reclames der bioscooptheaters: zijn ze verzot op die helden der smart of van den eeuwigen lach of van welke dwaze titels ook.

Haast iedere mail brengt ons mededeelingen over het verschijnen van dagboeken en memoires van sterren eener grootere groote.

En wanneer we dan vragen, waar hunne grootheid in bestaan heeft, dan vinden we, dat ze gestaan hebben aan den spits van marcheerende legers, of in den zwaveldamp van dood- en verder brengende kanonnen en knetterende geweren.

Of ze zaten aan feestdischen, achter klinkende glazen, te midden van roemruchte diplomaten, waar ze moesten bespieden de dreigende gevaren van de toekomst: en dag en nacht in zorgen zaten om de gedachten en plannen van anderen te achterhalen.

Of ze hadden geluk in het bezit van een weinig macht, totdat de grillen der politiek, deze weder uit hunne handen sloeg.

Ongetwijfeld grooter dan al deze, zijn de sterren in de wetenschap, die met hunne uitvindingen, ongekende menschensmarten hebben kunnen verminderen, of de techniek te voeren wisten tot ongekende hoogten.

Veel wat deze grooten der wereld tot stand gebracht hebben, is van wereldhistorische beteekenis. Veel heeft ook werkelijk waarde voor de eeuwigheid, maar veel ook is verstoven als zand.

Van Christelijk standpunt uit, waardeeren wij alles, wat aan aanleg en karaktereigenschappen hoogschatting verdient, maar zoo dikwijls vergeet de wereld acht te slaan op de menschen uit het Rijk Gods, die niet minder groote karaktereigenschappen, in dienst gesteld hebben van niet minder groote dingen, maar in . . . een stillere levensfeer.

De wereld weet het niet meer, dat God niet verscheen aan Mozes in den donder, maar in het zachte ruischen der wind.

En dan mogen we hier wijzen op de drie Fraters-onderwijzers, die deze week naar Holland zijn vertrokken, na met hun drieën 125 jaren besteed te hebben in dienst van dit gebiedsdeel en deze missie.

Van hoevele kinderen hebben zij de harten en zielen gevormd? Hun gezamenlijke lesuren loopen tot in de honderd duizenden en dat alles hebben zij gedaan in afstand van alles wat voor de groote massa, aan het leven waarde geeft.

In tegenstelling met zooveel anderen, zagen zij slechts éénmaal in die meer dan veertigjarigen dienst, hun land en hun familie terug. En terwijl anderen na een twintigjarigen diensttijd, hun welverdiend pensioen gingen genieten, stonden zij nog iederen morgen in de klas, als aan 't begin pas van hun tropenjaren.

En ondanks de dikwijls weinige medewerking van ouders, bleven zij werken in het belang der jeugd. Ondanks het gebrek aan waardeering van de mannen, die moesten opkomen voor het belang van land en maatschappij, bleven zij met blijheid hun moeilijk werk voortzetten.

Ondanks de tegenslag en mislukkingen gingen zij door met de verzorging der teere planten, wetend, dat God alleen, de wasdom geeft.

„Heer,' zoo spreken zij nu nog, onzen eersten bisschop na, *„ik weiger den arbeid niet,"* maar hunne krachten weigert dien wel.

Hier een rustoord te bezorgen, aan deze afgezwoegde arbeiders in dienst van Gouvernement en Missie, zou veel verkieselijker zijn, als een rustverblijf in het gure Holland. Maar omdat, wegens het ontbreken eener pensioenregeling voor het Bijzonder Onderwijs, dit niet mogelijk is, worden ze gedwongen, om in Holland het brood te eten van de liefdadigheid hunner broeders.

Mogen de dagen, die hun levensbaan nog resten, dagen zijn van welverdiende rust, en daarna aan hen in volle vervulling gaan het woord der H. Schrift. „Zij die velen zullen onderwezen hebben, zullen schitteren als sterren aan het firmament."

Sexueele voorlichting en Eugenese.

In de gratis-nieuwsberichen van de Emmabode, stond eenige weken geleden een vreemd bericht over een uitspraak van den Paus over bovengenoemde onderwerpen.

De „Osservatore Romano" van 22 Maart 1931 bevat het volgende decreet der Congregatie van het H. Office, wat wel wat anders luidt:

„In de Algemeene Vergadering van het H. Officie gehouden op 18 Maart 1931 werden de volgende vragen behandeld:

1o. Of kan worden goedgekeurd de zoogenaamde methode van de „sexueele opvoeding" of „sexueele voorlichting?"

2o wat te houden omtrent de zoogenaamde theorie der eugenese, hetzij de „negatieve" en der door deze theorie aangegeven middelen tot rasverbetering van het menschelijk geslacht met veronachtzaming van de natuurlijke Goddelijke of kerkelijke wetten inzake huwelijk en de rechten van enkelingen?"

De doorluchtige en hoogwaardige kardinalen, belast met de zorg voor de bescherming der ongereptheid van het geloof en der zeden, besloten, na de zaak rijpelijk te hebben onderzocht en nadat de eerwaarde vaders consultoren hun stem hadden uitgebracht, te antwoorden: op de eerste vraag o n t k e n n e n d: en dat bij de opvoeding der jeugd de methode moet worden gevolgd door de Kerk en door de heilige mannen tot dusver toegepast en door Zijne Heiligheid den Paus aanbevolen in de Encycliek „Over de christelijke opvoeding der jeugd", van 31 Dec. 1929.

Dat op de eerste plaats gezorgd moet worden voor een volledige, vaste en ononderbroken godsdienstige onderwijzing der jeugd van beiderlei geslacht; dat in haar moet worden opgewekt de eerbied voor, het verlangen naar en de liefde tot de engelachtige deugd en dat zij vooral moet worden aangespoord tot volhardend gebed; dat zij getrouw de H.H Sacramenten van Boetvaardigheid en der allerheiligste Eucharistie ontvangen; dat zij ijverig de godsvrucht beoefenen tot de H. Maagd, de Moeder der Zuiverheid en zich geheel aanbevelen aan Hare bescherming; dat zij gevaarlijke aan Hare bescherming; dat zij gevaarlijke lectuur, slechte schouwspelen, den omgang met booze menschen en alle gelegenheden tot zonde ijverig vermijden.

Daarom kan op geenerlei wijze worden goedgekeurd, hetgeen ter verspeiding van de nieuwe methode, vooral in den laatsten tijd, ook zelfs door sommige Katholieke auteurs op schrift gesteld en in het licht gegeven is.

Op de tweede vraag: dat deze volstrekt te verwerpen is en voor valsch en veroordeeld moet worden gehouden, zooals dit geschied is in de Encycliek over het Christelijk huwelijk „Casti Connubii" van 31 Dec. 1930.

Dit besluit der hoogwaardige Vaders heeft Zijne Heiligheid Pius XI door de Genade Gods Paus, op den 19en van dezelfde maand en hetzelfde jaar, in de gewone audiëntie verleend aan den hoogwaardigen assesor, ten volle goedgekeurd en bevestigd en bevolen hetzelve te publiceeren.

Het voorloopig Verslag van den Kolonialen Raad op de ingediende Begrooting voor 1932.

Vele leden hadden ernstige klachten over *de telefoon*; de bediening laat herhaaldelijk veel te wenschen over, waardoor het effect van dezen dienst gedeeltelijk verloren gaat; maar al te vaak blijkt het mogelijk, wanneer nummer aangevraagd is, een gesprek dat reeds door dit nummer gevoerd wordt, af te luisteren, zoodat het onmogelijk is mededeelingen van eenigszins vertrouwelijken aard telefonisch te doen. Ook gebeurt het dikwijls, dat gesprekken door meer dan twee personen tegelijk gevoerd worden of dat het mogelijk is door een eigen gesprek heen, anderen te hooren spreken, al lijkt het dan, dat dit laatste op grooten afstand plaats heeft.

Een lid vroeg, of het waar is, dat bij *geboorte-aangifte bij den Burgerlijken Stand* ook verzocht wordt stukken van het Bevolkingsbureau over te leggen en zoo dit inderdaad juist is, om dan te mogen vernemen, waar deze maatregel op steunt en wat het gevolg zal zijn, wanneer iemand, doordat hij die stukken niet tijdig overlegt, daardoor niet binnen den daarvoor gestelden termijn aangifte van de geboorte doet.

Alhoewel de afdeelingen het thans niet het juiste oogenblik achten, om bij het Bestuur op een *salaris*herziening aan te dringen, willen zij toch niet den indruk vestigen door over deze reeds eenige jaren achter elkaar besproken kwestie, die nog steeds niet tot een bevredigende oplossing gebracht is, te zwijgen, alsof zij van meening zijn, dat de toestand is, zooals hij behoort te zijn. Zonder in details te treden wilden zij toch te kennen geven, dat sommige personen in vergelijking met den aard der werkzaamheden, de positie, de verantwoordelijkheid en welke factoren daarbij nog meer in aanmerking genomen mogen worden, te hoog, andere te laag worden gesalarieerd, waardoor onjuiste, om niet te spreken van wanverhoudingen ontstaan zijn, zoowel in de hoofdbetrekkingen als in de bijbetrekkingen.

Algemeen werd vertrouwd, dat, zoo het Bestuur tot bezuinigingsmaatregelen overgaat, die in de allereerste plaats gezocht zullen worden in versobering van de diverse diensten en dat dit in de laatste plaats gevonden zal worden in het den ambtenaren ontnemen van den duurtebijslag.

Tegen de vorming van een nieuwe afdeeling, die, zooals in de Memorie van Toelichting opgemerkt wordt, voorloopig nog slechts een begrootingstechnische beteekenis heeft, hadden vele leden ernstige bedenkingen.

Zondagsviering en de wet.

Bij het begin van dit jaar — Amigoe 3 Januari 1931 — schreven we een artikel getiteld *„Een wet op de Zondagsrust"* daarin de wensch uitend dat 1931 ons zulk een wet moge geven.

In nauw verband hiermee is de vraag of Zondagsviering al dan niet behoort tot de bevoegdheid van den wetgever. Is Zondagsviering niet iets zuiver kerkelijks, waar het land zich niet mee heeft in te laten? Behoort dus Zondagsviering wel tot den taak van de Overheid?

't Zijn alle vragen waarop men niet antwoordt met 'n simpel *Ja* en nog minder met 'n simpel *Neen*.

Hier dient onderscheid gemaakt en tevens nagegaan in hoever Zondagsviering zuiver kerkelijk is en in hoever niet, waardoor dan tevens de taak van den wetgever in deze bepaald wordt.

Eerst dus even het begrip Zondagsviering nader omschreven.

Zondags *heiliging* — het woord *heiliging* duidt het reeds aan — behoort tot de sfeer van ons godsdienstig leven en uit zich door religieuze daden, die we op Zondag verrichten en met welke daden de wet zich niet — *positief* althans — heeft in te laten.

De heiliging van de eerste dag der week, ter vervanging van den oud-testamentischen Sabbat, indachtig de Verrijzenis des Heeren en het eerste Pinksterfeest, ontstond reeds in de tijd der Apostelen. Sinds dien is de eerste dag der week, de dag waarop de Christen méér bezig is met de dingen van Zijn Vader in den Hemel, in tegenstelling met de dagen van de week waarop *„The struggle for live"* op den mensch met z'n dagelijksche bezigheden beslag legt. Het is dus duidelijk, dat Zondagsheiliging méér het geestelijke dan het stoffelijke beoogt en dat het vooral het werk is der bedienaars van den Godsdienst — niet ten onrechte geestelijken geheeten — zorg te dragen dat de Zondagsheiliging zoo goed mogelijk wordt ingelost.

Aangenomen dus, dat geen landswet positief heeft op te treden in zake Zondagsheiliging, volgt daaruit nog geenzins dat de wet ook niet negatief te helpen heeft.

Geheel neutraal staat de wet er niet tegenover, wijl van de observantie der Zondagsheiliging een weldadige, verheffende en opbouwende werking uitgaat op geheel het volksleven, dat in z'n geheel de overheid ter harte moet gaan.

Niet door positief optreden en dwang van wet, de onderdanen verplichten hun Zondagheiliging te verwezenlijken is taak der overheid, maar wel de onderdanen behulpzaam te zijn hun godsdienstplichten te kunnen vervullen en wel door negatieve hulp, n.l. door te beletten dat de geloovigen gehinderd worden.

De overheid heeft te zorgen, dat de Godsdienstoefeningen niet worden gestoord door geraas en getier in de buurt van kerkgebouwen tijdens de H. Diensten, geen autogetoeter, dat hooren en zien vergaat, geen oorverdoovend gegramafoon dat ieder gesproken woord overschreewt en alle aandacht wegneemt. Voorts is het taak der overheid te zorgen, dat eigen personeel, zooveel mogelijk, de Zondagsplichten kan vervullen.

Verder echter kan de overheid dunkt ons in zake Zondagsheiliging moeilijk gaan. 't Is meer het volk helpen dan dwingen. Het positieve werk in deze heeft ze over te laten aan de kerken, godsdienstvereenigingen en particulieren.

Heel anders is het echter gesteld met de taak van de overheid in zake Zondagsrust.

Deze wet te bevorderen is wel degelijk een voortdurende zorg van den wetgever.

En waarom?

Moge Zondagsheiliging speciaal in verband staan met den godsdienst, *Zondagsrust* is niet iets speciaal Christelijk maar is wel degelijk algemeen menschelijk.

De instelling van een der zeven dagen als rustdag is een een algemeen menschelijke instelling, die niet valt onder de particuliere genade, maar onder de gemeene gratie zegt Dr, A. Kuyper

De mensch is eenmaal van zoo'n maaksel dat 'n geregeld wederkeerende rustdag voor hem onmisbaar is. Steeds maar doorwerken, week in week uit zonder rustdag is in strijd met onze menschelijke natuur en zal de goede en ordelijke gang van de menschelijke samenleving - waarvoor de Staat zorg heeft te dragen - verstooren.

Zoodat, verondersteld dat niemand zich zou bekommeren om Zondagsheiliging, toch ook in dat geval, zou Zondagsrust onafwijsbare eisch blijven. En daarom ook is het, dat *Zondagsrust behoort tot de rechtelijke ordening en de dwingende macht van de Overheid.*

Gelijk een wet op kinderarbeid allerrechtvaardigst is, om het kind te beschermen tegen arbeid boven z'n krachten, zoo is ook rechtvaardig en noodzakelijk een wet op Zondagsrust om te beletten, dat de ondergeschikten verplicht worden te arbeiden, méér onafgebroken dan de natuur den mensch permitteert.

Op Zondag dus heeft de Overheid — zoover de aard van het leven zulks gedoogt — haar eigen dagtaak te onderbreken en haar bureaux te sluiten.

Zij heeft allen, die bij haar in dienst zijn binnen dezelfde grenzen vrijaf te geven. Op dezelfde wijze kan zij, rekening houdend met onafwijsbare eischen, winkel- en werkplaatsen door wettelijke voorschriften doen sluiten en onnoodige arbeid verbieden.

Kortom hier is een terrein van werkzaamheden voor de Overheid, waarbij als opperste richtsnoer geldt, de Zondagsrust op publiek en semi-publiek terrein zooveel mogelijk door alle geoorloofde en doelmatige middelen, die ten dienste staan, door te voeren.

Hoe nu verder van zulk verkregen Zondagsrust wordt gebruikt gemaakt, ofwel voor meerdere Zondagsheiliging, voor kunstgenot, voor sport, voor fatsoenlijk vermaak, voor genieten van Gods vrije natuur enz. enz. is wel van groote beteekenis voor den belanghebbende zelf, maar is niet taak der Overheid.

Dan eerst zou zoo iets wederom taak der Overheid worden, wanneer door de wijze waarop een deel der bevolking z'n Zondag wil besteden, 'n ander deel moeilijkheden zou ondervinden in de vervulling van z'n godsdienstige verplichtingen en z'n noodige rust zou missen.

Nationale feestdagen, excursies militaire parade enz., veronderstellen een heel leger van bedienden, conducteurs, enz.

En hier denken we met sympathie aan een Christelijke daad van onze geeerbiedigde Koningin, die nimmer haar jaarfeest zal vieren op Zondag, uit eerbied voor de Zondagsheiliging en de Zondagsrust, die zij èn zelve wil observeeren en ook wil geobserveerd zien door haar onderdanen, waar Goddank, wij ook een deeltje van uitmaken.

Toegegeven — zal iemand zeggen — toegegeven dat 'n wederkeerende rustdag onafwijsbare eisch is, gezien de constitutie van den mensch, maar *moet* die rustdag juist de Zondag wezen? Is het niet hetzelfde of die dag nu Zon- of Maandag heet of hoe dan ook?

Natuurlijk zou zoo iemand gelijk hebben als het niet reeds 'n eeuwenoud gebruik was de Zondag als rustdag te nemen. Dat deden reeds de overgrootvaders van onze overgrootvaders toen die nog kleine kinderen waren. Als in één ding volkeren overeenkomen, reeds eeuwen lang dan is het om de eerste dag van de week, n. l. de Zondag als een gepriviligieerde dag te beschouwen.

De Zondag als rustdag te veranderen in 'n andere dag zou praktisch beteekenen een terugkeer naar het heidendom.

U is toch geen bolsjiwiek? die coûte que coûte alle Christelijke reministenties met geweld wilt wegtrappen, zooals in Rusland waar men ook de Zondag door 'n andere vervangen heeft?

Derhalve, is het eenmaal taak der Overheid te zorgen dat er werkelijk rust gehouden worde op de rustdag, en dat er een wederkeerende rustdag zij, dan is, — het spreekt van zelf — dan is het de Zondag.

In ons vorig artikel wezen we er op hoe jammerlijk het hier in Curaçao met onze zondagrust gesteld is.

We zijn 'n Christelijk volk, welnu een Christelijk volk heeft *recht* om Christelijk geregeerd te worden, en aan dat recht beantwoordt een *plicht*.

Daarbij, wij schreven het toen, is het onze innige overtuiging dat verreweg de meesten die thans hun winkel open hebben, het gedwogen doen uit vrees voor verlies van klanten, uit concurrentie zucht etc; dat ons volk niet solidair genoeg is om uit zich zelf de Zondagrust te observeeren, en dat dus het eenige wat hier uitkomst kan geven een wet is op Zondagrust.

Dat zoo'n wet billijk is, en tottaak der overheid behoort hebben wij in dit artikel bewezen.

Rest de vraag of zoo'n wet hier mogelijk is!

Waarom niet! Ach kom!!

Wat andere landen kunnen, grootere landen waar heel wat meer omgaat dan hier, als *die* het kunnen, zou het hier *niet* gaan?

Where there is a will there is a way is altijd wáár, behalve bij onmogelijkheden.

Maar door het feit dat andere landen *wel* wetten op Zondagsrust kunnen maken is praktisch bewezen dat het mogelijk is.

Dat het moeilijk is, geef ik grif toe.

Maar die moeilijkheid komt vooral hier vandaan, dat we in Curaçao tot nu toe zoo weinig Christelijk geregeerd zijn.

We moeten nog zoowat de eerste stap zetten.

En .,.. Ce n'est que le premier pas qui coûte, zegt de Franschman.

En ... alle begin is moeilijk zeggen wij.

Maar is eenmaal de eerste stap gezet, dan komt de tweede van zelf.

Het gaat toch niet aan, om wille van particuliere belangen en belangetjes het algemeen belang te verwaarloozen!

En, dat een christelijk volk, christelijk geregeerd wordt is een algemeen belang.

En méér dan dat.

Niet alleen een christelijk maar een algemeen menschelijk belang is de Zondagsrust.

Zondagsrust moet er zijn niet alleen ter wille van het geloof maar ook omdat we menschen zijn, die op tijd rust behoeven.

't Gaat dus ten slotte om een motief waar niemand onverschillig tegenover staat, welk Godsdienst hij ook belijden moge, ja hij zij zelfs absoluut zonder eenig geloof, dan nog moet men den mensch geven wat den mensch toekomt.

A. K.

De opvatting, dat *ieder eiland tot op zekere hoogte op zich zelf beschouwd* moet worden en dat het verleenen van credieten afhankelijk gesteld moet worden van de meer of mindere welvaart van elk eiland afzonderlijk, zooals het Bestuur uit de Memorie van Toelichting blijkt te deelen, achtten de afdeelingen geheel onjuist.

Ook den *optimistischen toon*, die *ten aanzien van Aruba* klinkt, zouden de afdeelingen niet gaarne voor hun rekening nemen, daar zij vreezen, dat ook dit eiland weldra den terugslag van de gewijzigde tijdsomstandigheden zal voelen.

Het trok van verschillende leden de aandacht, dat er weinig systeem bespeurd kan worden in de *vergoeding* in welken vorm ook *voor het gebruik van auto's* voor den dienst. Uniformiteit kwam hier gewenscht voor en dan wel zoo, dat ieder zelf voor een auto moet zorgen, waarvan de aanschafkosten uit een renteloos voorschot gevonden kunnen worden, terwijl het Gouvernement dan een toelage geeft, waaruit de afbetalingen en het onderhoud bestreden kunnen worden.

Verschillende leden merkten op, dat de *bezoldigingen van de bodes* zeer uiteenloopen, van eenig systeem kan hier moeilijk gesproken worden.

Een lid vestigde de aandacht op de de verwarring, die heerscht ten aanzien van de *tijdsaanwijzing* en vroeg of het Bestuur niet in overweging zou willen nemen, maatregelen te beramen ter bestrijding van dit ongemak.

Verschillende leden drongen aan op *afschaffing van ambtswoningen, emolumenten en toelagen*, die het thans onmogelijk maken een volledig en duidelijk overzicht van iemands salaris te krijgen.

Eenige leden vestigden er de aandacht op, dat er ernstige klachten zijn over het rijden in strijd met de regels van *het verkeer*. De afdeelingen dringen er algemeen op aan, dat hiertegen strenge maatregelen genomen zullen worden.

Zich geheel aansluitend bij de meening van het Bestuur, neergelegd op pagina 3 van den toelichtenden staat No. 8, gelooven da afdeelingen toch, dat de *ramingen voor 1932 veel te hoog* zijn, — daar zij een aanmerkelijken teruggang van ontvangsten verwachten — en lang geen f 7.500.000.— zullen bedragen. Derhalve dringen zij aan op een algeheele grondige herziening van deze begrooting.

Uit de artikelen strepen wij het volgende aan:

Artikel 1. De *bezetting van Gouvernements-secretarie* kwam den afdeelingen algemeen als zeer zwaar voor.

Eenige leden zouden de vraag willen stellen, of het wel bepaald noodzakelijk was een rechtsgeleerde voor de betrekking van gouvernements-secretaris uit te laten komen en of op juridisch gebied niet volstaan kan worden met de adviezen van den Procureur-Generaal en de commissie, bekend onder den naam van commissie van Wetgeving.

Vele leden hadden den indruk, dat op den Burgerlijken Stand wel met minder personeel volstaan kan worden, zonder dat de goede gang van den dienst daaronder zal te lijden hebben.

Artikel 8. Eenige leden drongen op bezuiniging op *drukwerken* (25.000) aan, daar het uitgetrokken bedrag erg hoog geacht werd. Wanneer op dit gebied groote werken uitgevoerd moeten worden, zouden deze leden de voorkeur geven aan het vragen van offertes van verschillende drukkers, of het bij inschrijving doen plaats hebben. Gevraagd werd nog, hoeveel inkomsten uit verkochte drukwerken hier tegenover staan.

Artikel 22. Eenige leden hadden gehoord, dat veel *leermiddelen* door leerlingen mee naar huis genomen worden, waardoor telkens nieuwe aangeschaft moeten worden. Het kwam den hier aan het woord zijnde leden juister voor, wanneer de daardoor verloren gegane of vernielde exemplaren op de leerlingen verhaald worden, of dat het niet meer toegestaan zal zijn leermiddelen mee naar huis te nemen.

Artikel 23. Werd gevraagd, hoe het staat met de plannen van het Bestuur tot het geraken van *volledige gelijkstelling* van het bijzonder en openbare onderwijs, zooals reeds bij de behandeling van de begrooting voor het dienstjaar 1931 gevraagd is en waarop het Bestuur toen geen uitsluitsel geven kon.

Artikel 39. Verschillende leden maakten hier een opmerking over de wanverhoudingen tusschen de verschillende *Salarissen bij Justitie.*

Uit den bij de suppletoire begrooting voor het dienstjaar 1931 overgelegden staat van salarissen van het politiepersoneel blijkt, dat een kapitein zonder zelfs nog de emolumenten in rekening te brengen al meer verdient dan de Procureur-generaal, die zijn chef is.

Gaarne zou ook vernomen worden nu de geheele politie voor Curaçaosche rekening komt, of het juist is, dat oppassers voor de politie-officieren en hoofdinspecteurs uit de Koloniale kas betaald worden, benevens of bewoners van gouvernements-woningen ook andere emolumenten genieten als vrij water, hetzij uit een regenbak, hetzij van de waterleiding, electrische stroom, garage, reparatie aan auto enz.

Eenige leden vroegen of het waar is, dat een politie-militair voor een groot deel vrijstelling van zijn dienst krijgt ten behoeve van werkzaamheden bij een padvindersorganisatie. Zoo ja, dan waren de hier aan het woord zijnde leden van meening, dat de gevolgde methode niet juist is, aangezien zulks uit de begrootingsstukken had moeten blijken.

Artikel 40 Met de tegenwoordige verbinding met de Bovenwindsche Eilanden meenden eenige leden, dat een *vast rechter op de Bovenwindsche Eilanden* niet meer noodzakelijk is en zeker de daaraan verbonden kosten niet motiveert.

Vele leden zouden gaarne door het Bestuur ingelicht worden over het geval-Weitjens, waarover in enkele Hollandsche bladen eenige berichten gestaan hebben.

Artikel 45-49. (over Politie en brandweer) verwijzen de afdeelingen naar hetgeen hierover opgemerkt is bij de supletoire begrooting 1931. De enorme overschrijding van het artikel 47. (wachthuizen - vervoermiddelen —wapens etc.) met 200% wordt gevolgd door een aanvrage voor dit jaar, die bijna viermaal zoo groot is als het aangevraagde en toegestane voor het vorig jaar. Het was den afdeelingen niet duidelijk, hoe zoo iets mogelijk en noodzakelijk is. Aan de hand van de eerstgemaakte opmerking over deze artikelen wenschen de afdeelingen het totaal hierover uitgetrokken bedrag ad rond fl. 1 400 000,— teruggebracht te zien tot ten hoogste fl. 800 000,—.

Artikel 54a. Het trok de aandacht der afdeelingen, dat ieder der leden der *commissie tot het afnemen der chauffeur examens, f 5000* ontvangen had. Zij zouden dit dit zoo geregeld willen zien, dat alle opbrengsten in 's Lands kas komen en dat ambtenaren tijdens den dienst zonder vergoeding met deze werkzaamheden belast worden.

Art. 58b. Tegen den verhoogden post van den *ontvanger op Aruba* had de afdeeling ernstige bezwaren, omdat indien de levenstandaard gestegen is, dit niet alleen voor den ontvanger geldt, maar evengoed voor andere ambtenaren.

Artikel 61. Verschillende leden hadden vaak klachten over *de postdienst* vernomen. Hoewel zij moeten toegeven, dat een deel ervan op rekening van de slechte en onvoldoende huisvesting geschreven moet worden, hadden zij toch ook den indruk, dat een deel van het personeel niet voor zijn taak berekend is

Eenige leden vroegen, hoe de dienst voor het afhalen van aangeteekende stukken op Zondag geregeld is, daar het herhaaldelijk onmogelijk bleek op dien dag in het bezit te komen van dat soort brieven. Verschillende leden waren van oordeel, dat ook op Zondag hiertoe gelegenheid moet zijn; enkele leden drongen er op aan, dat de mogelijkheid geopend zou worden, om, zoo zulks gewenscht wordt, tegen betaling van een gering bedrag b. v. 10 cents per brief, deze brieven aan huis te doen bezorgen, zooals thans reeds in Holland geschiedt.

Artikel 64. Sommige leden hadden vernomen, dat de All America Cables de tarieven wil verlagen, doch dat een met die maatschappij gesloten contract haar dit belet. Het komt er dus op neer, dat het publiek meer betaalt dan die maatschappij zelf zou willen, omdat het Gouvernement zijn dienst in bescherming neemt uit vrees voor concurrentie.

Met verwondering constateerden de afdeelingen, dat de dienst van de *Landsradio en telefoon* met verlies werkt, wat geweten zal moeten worden aan de onevenredig hooge bedrijfskosten en een weinig economisch beheer, terwijl de geheele opzet te grootsch voorkwam. De afdeelingen drongen er algemeen op aan, dat het Bestuur de begrooting van dezen dienst aan een algeheele herziening zal willen onderwerpen.

Gevraagd werd, waarom niet van Curaçao naar Aruba met de All America Cables geseind mag worden.

Artikel 71. Eenige leden hadden met genoegen bemerkt, dat de *Haven- en loodsdienst* tegenwoordig veel beter geregeld is.

Algemeen waren de afdeelingen van gevoelen dat verslapping reeds thans duidelijk waaarneembaar is, zoodat reeds nu tot inkrimping overgegaan kan worden.

Van de noodzakelijkheid van de betrekking van onderhavenmeester waren verschillende leden niet overtuigd.

Verschillende leden vroegen, of het niet mogelijk zou zijn de bootdienst over de haven op enkele uren b.v. tusschen 8— en 8.30 en 12.— en 1,— uur, dat de brug voor het verkeer te land opengesteld is, te gebruiken voor een verbinding tusschen den hoek van de De-Ruyterkade en de Handelskade met de Havenstraat.

Artikel 75.a Algemeen zagen de afdeelingen niet in, dat de werkzaamheden van dezen dienst zich zoo uitbreiden, dat naast den *ambtenaar van het stoomwezen* nog behoefte bestaat aan een ambtenaar, speciaal belast met de kustverlichting.

Artikel 78. Met genoegen zagen de leden, dat het bedrijf van den *Landswatervoorzieningsdienst* rendeert; toch zouden zij op bezuininging willen aandringen, zoowel op de bedrijfsonkosten als op het personeel als op de loonen. die algemeen zeer hoog voorkwamen in vergelijking met de loonen, die thans overal in het particulier bedrijf gegeven worden.

Gevraagd werd of de technisch opzichter boven zijn salaris nog vrij wonen, licht en water geniet en tevens het gebruik van een auto voor particuliere doeleinden, en zoo ja waarom.

Artikel 76. Verschillende leden wenschten bij dit artikel op te merken, dat er veel geld verspild is aan het graven van putten en het maken van dammen.

Naar aanleiding van den bouw van een woning voor den technich opzichter aan den Penweg — voor welken bouw de gelden nimmer door den Raad werden gevoteerd — merkten vele leden op, dat het principieel onjuist is, dat ook nog andere departementen dan dat van Openbare Werken het bouwen van huizen ter hand neemt, aangezien zulks bij één departement behoort te berusten.

Artikel 98d. Aangezien het *West-indisch Detacheeringsbesluit* eerst met ingang van den 1sten September 1930 in werking getreden is, begrepen eenige leden niet hoe thans reeds een zoo groot bedrag ter uitvoering van dat besluit op deze begrooting noodig is. Naar de meening van de hier aan het woord zijnde leden kan dit eerst over zes jaar noodig zijn. Een veel geringer bedrag zou noodzakelijk kunnen zijn voor gevallen, waarin afkeuring plaats vindt.

Artikel 102. Daar bij de suppletoire begrooting voor het dienstjaar 1931 aangedrongen is, om de op te nemen kasgelden voor dit jaar terug te brengen tot f 1 500 000, — kan de rente evenredig verlaagd worden.

Algemeen merkte men op, dat voor 1930 f 3 800 000,— aan *op te nemen kasgelden* toegestaan is terwijl uit de Memorie van Toelichting blijkt, dat de schuld op ultimo December f 5.135.000 —, bedroeg. Aangezien tevoren nimmer op te nemen kasgelden gevoteerd zijn, vroegen de afdeelingen een uiteenzetting te mogen ontvangen, hoe die schulden ontstaan zijn.

Artikel 106. Alhoewel de afdeelingen uit deskundigen mond vernomen hebben, dat het telkens *openbreken van straten* en wegen een algemeene wereldkwaal is, meenden vele leden toch, dat wij dan hier wel heel erg aan die kwaal lijden, wat in verband met de bodemgesteldheid een zeer dure werkwijze is.

In verband met de wensch der afdeelingen om het Dep. van O. W. terug te brengen tot een dep. van onderhoudswerken, komt het de afdeelingen mogelijk voor, de betrekking van Adjunct-Directeur op te heffen.

Apostolaat der Zee

Vraagt boeken — Nederlandsch, Engelsch en Spaansch, — voor onze schepelingen.

Wie helpt er?

Ook genegen gebruikte boeken, mits in goeden staat, te koopen.

Adres: H. VAN EEDEN, *Loods*

Pietermaaiweg

of PATER I. VERRIET,

Otrabanda

BEKENDMAKING.

De oudst aanwezend zeeofficier te Curaçao geeft een ieder den dringenden raad s'nachts zonder noodzaak niet te komen binnen een afstand van 50 M. van de oorlogschepen liggende in het Schottegat. 2-1

DE HEER EN MEVROUW

Mellema

wenschen al hunne vrienden en bekenden langs dezen weg een hartelijk vaarwel toe en danken tevens voor de genoten bewijzen van belangstelling.

a./b. S./S. „TRUJILLO".

H. J. MELLEMA.

M. Bleekveld-Curaçao N. W. I.

maakt het Publiek bekend, dat hij oude stukken opkoopt, oud geel en rood koper, lood, zink, aluminium.

Voor inlichtingen wende men zich tot zijn winkel.]

PIETERMAAIWEG 4.

1—4

Steunt het „Apostolaat der Zee.

Onze Ambachtsschool.

In ons vorig nummer, maakten wij reeds melding van de opening dezer school. Hieronder laten wij volgen de schitterende redoevering van den Hr. J. SPROCKEL, gesproken bij die gelegenheid. Van belang vooral is deze rede om de wijze gedachten over ons Ambachts-Onderwijs, die daarin zijn neergelegd.

„Wij zijn hier samen gekomen om tegenwoordig te zijn bij de opening van de *ambachtsschool St. Jozef.* Zeer stellen wij 't op prijs, dat Zijne Excellentie de Gouverneur vrn Curaçao door zijn hooge tegenwoordigheid, en de verschillende heeren hier aanwezig, door gehoor te geven aan onze uitnoodiging, deze akte meer plechtigheid en luister hebben willen bijzetten.

De ambachtsschool St. Jozel, wel is waar een mosterdzaadje in zijn klein begin, doch dat wij allen vurig verlangen, dat 't moge groeien en bloeien en uitdijen tot een instituut, den naam van ambachtsschool ten volle waardig.

Het denkbeeld om te voorzien in de zoozeer gevoelde behoefte aan vakonderwijs heeft 't Bestuur van den C. R. K. Volksbond langen tijd bezig gehouden.

De kwestie van vakonderwijs immers is uiterst belangrijk, en wel niet alleen omdat men in onze maatschappij behoefte voelt aan goede vaklieden, met vakkennis en vakliefde, maar mede, omdat zich in onze Curaçaosche maatschappij een ziekelijk verschijnsel voordoet, ziekelijk uit een pedagogisch oogpunt.

En dat verschijnsel is dit; dat eensdeels een groot gedeelte van onze opgroeiende jongelingen zich te voornaam achten om een ambacht te leeren, en denken dat zij zich niet zonder boord en das mogen vertoonen;

en dat andersdeels een nog grooter aantal jongens het te laag mikken en niet op de gedachte komen of niet het noodige doorzettingsvermogen bezitten, om zich op te werken tot een kundig vakman, en 't niet verder brengen dan tot losse arbeiders, peon, unskilled labourers.

Ik leg er den nadruk op, dat dit een ongezond ziekelijk verschijnsel is. Van de eene kant: waanwijsheid en minachting van 't handwerk, van den anderen kant een gemis aan prikkel om zich op te werken.

De afstand tusschen losse arbeider en kundig ambachtsman is zeer groot. De ambachtsschool St. Jozef kan zeer veel ten goede uitwerken, om het gewraakte verschijnsel te doen verdwijnen, om meer evenwicht te brengen in onze maatschappelijke verhoudingen, zelfs om het beschavingspeil van een groot aantal Curaçaoenaars op te heffen.

Ik heb reeds opgemerkt, dat het vakonderwijs steeds de volle belangstelling van de Bond had. Enkele jaren geleden had de Volksbond een avondteekencursus georganiseerd voor timmerlieden.

't Is vrijwel een mislukking geweest. Ik heb het idee, dat het met de meeste deelnemers, meest volwassen mannen, gegaan is als met Karel den Groote indertijd met de schoone schrijfkunst.

De aanleiding tot deze nieuwe stap op 't gebied van vakonderwijs is geweest de aansporing van Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao, hier tegenwoordig. Toen het Volksbondbestuur voor de eerste maal bij Zijne Excellentie op audientie ging, begon Zijne Exc. uit eigen bewegen te spreken over het ambachtsonderwijs, en spontaan heeft Zijn Excellentie ons zijn moreelen en materieelen steun aangeboden, en ons den weg gewezen, om ons met 't Gouvernement te verstaan. Me dunkt, dat 't nu wel een geschikt oogenblik is, om Uwe Excellentie, namens: 't Bestuur en de duizenden leden te bedanken voor de aanmoediging, de zoo bereidwillig aangeboden hulp.

Zonder Uw hulp en toedoen, geloof ik niet dat dit werk reeds nu tot stand gekomen zou zijn.

Het Bestuur van den Bond benoemde na de audientie bij de Gouverneur een commissie van voorbereiding. De heer ingenieur GRAVENSTEIN werd de schakel tusschen de commissie en 't Gouvernement.

Ik mag tot zijn eer wel zeggen, dat ingenieur Gravenstein de opzet nauwkeurig bestudeerde en dat niets zijn aandacht ontging.

Wij naderen nu den tijd in de voorbereiding, dat de commissie zeer dankbaar hulp aanvaardde van deskundige zijde.

Dank zij hier gebracht aan Frater RADULPHUS, die ons met raad en daad bijstond; aan den heer KENNEDIE, die het leerplan ontwierp, den heer MOREL, voor zijn practische wenken, de heer KWIERS, die de leiding had in 't aanbrengen van de noodzakelijke veranderingen, eindelijk dank aan de Fraters RICARDUS en HADRIANUS, die ons hielpen bij het onderzoek der candidaten, dank te slotte ook, aan de Pastoors, die ons welwillend inlichtingen gaven over leerlingen en ouders, en ons zoodoende hielpen om een goede keuze te doen.

Ik zou nog vergeten den directeur van Openbare Werken te bedanken voor zijn bereidwilligheid de schaafbanken voor ons te laten maken.

De commissie van voorbereiding is aan 't eind gekomen van haar taak. En met groote voldoening voldoe ik de aan mij door de commissie opgelegde taak: ik draag 't werk van de Commissie over aan 't bestuur van den Volksbond, dat lichaam tegelijkertijd dankend voor het in ons gestelde vertrouwen.

Lijdt U aan verstopping?

Ontelbaar zijn de remedies die aangeraden worden voor verstopping. Vele ervan helpen voor het oogenblik, maar men went eraan en men kan er niet meer buiten.

Andere bevatten calomel en andere gevaarlijke ingrediënten, die in het gestel blijven, zich vastzetten in de gewrichten, en pijn en ongemak teweegbrengen. Sommige zijn scherpe purgaties met kramp en koliek en laten een neerdrukkende nawerking achter.

Gebruik geen zware oliën, want die brengen slechts vet in de ingewanden en veroorzaken traagheid in het natuurlijk mechanisme.

Een zuiver plantaardig laxeermiddel — en dat zijn Carter's Kleine Leverpillen — werkt zacht op de lever, doet de gal vloeien, brengt de darmen in rustige beweging, zuivert de ingewanden grondig en verdrijft de verstoppingsgiften.

Maag, lever en darmen komen dan in werking en het heele gestel wordt er inderdaad door opgewekt.

Alle apothekers verkoopen de echte roode pakjes.

C. R. K. V. V. „Jong-Holland"

Heeft de eer 't publiek mede te deelen dat haar nieuw bestuur is samen gesteld als volgt.

Leider-Adv:	Fr. M. Ricardo.
Sport-Leider:	Alex Sentiago.
Voorzitter:	Jacobo Hernandez.
Onder-Voorzitter:	Alfredo Sentiago.
Secretaris:	Ger. A. P. v. Uijtrecht.
Penningmeester:	Otto Zalm.
1o Commissaris:	Rudolf de Windt.
2o Commissaris:	Pedro Provence.

Cur: 16 April '31.

POSTZEGELS.

Zij, die hun verzameling Curaçaosche en Surinaamsche postzegels van de hand wenschen te doen, worden verzocht offerte in te zenden. Verder gevraagd losse Curaçaosche en Surinaamsche zegels mits lichtgestempeld in groote getale.

Brieven en aanbiedingen te richten tot Joh. Wessels -- Fabricatie Chef s.f. Tjebongan -- Djokja -- Ned. Oost Indie. 3--1

WEGENS VERTREK

Totaal-Uitverkoop.

Alle goederen worden tegen zeer lage prijzen weggegeven.

Uitsluitend goede kwaliteiten.

Haast U om van deze buitengewone gelegenheid gebruik te maken.

Ruime sorteering in:

Stof en Palmbeach voor Heerenpakken	Japonnengoed, effen en gekl. waschecht-lichtecht
Broekenflanel div. kleuren	Satinet, effen
Khaki en gekl. Dril	Zephir voor Hemden en Pyamas
Fransch Linnen	Katoen, wit en ongebl.
Broekengoed	Flanel, wit en creme
Regattastreep	Baddoekengoed
Heeren-Borstrokken, Sokken,	Servetten, Vingerdoekjes
Dassen, Boorden, Riemen, Vilthoeden	Tafellakens div. afmetingen,

Zeepen — Odeurs — Poeder — Poederdoozen.

C. Kersten & Co.

Hoek Roodeweg nabij St. Mateo.

Maagbezwaren worden door Sanatogen spoedig overwonnen omdat het de maagzenuwen sterkt en zoo licht verteerbaar is.

Zenuwcel gezien door microscoop.

Overwin Zenuwklachten

Na een tijd van inspannend werk (zorgen of ziekten), treden dikwijls verschijnselen op die men „zenuwklachten" noemt. Gebrek aan eetlust, lusteloosheid, slapeloosheid, zenuwhoofdpijn zijn enkele dier zeer uiteenloopende verschijnselen.

Het spreekt vanzelf, dat ge die klachten alleen kunt overwinnen door de oorzaak ervan — de zenuwzwakte — te bestrijden.

Neem daarom eens eenigen tijd Sanatogen. Ieder korreltje van dit uitnemende zenuwvoedsel zal krachtig bijdragen aan den opbouw van Uw zenuwkracht, omdat het de natuurlijke bouwstoffen van zenuwenergie — phosphorus en geconcentreerd melkeiwit — bevat.

Vermoeidheid verdwijnt door de zenuwsterkende werking van Sanatogen.

Slapeloosheid komt voort uit zenuwoverspanning. Sanatogen sterkt de zenuwen, waardoor een ongestoorde slaap verzekerd wordt.

Reeds na enkele weken Sanatogengebruik zult ge dien versterkenden invloed op Uw zenuwgestel constateeren. Vermoeidheid zal wijken, eetlust en rustige slaap terugkeeren, kwalen en kwaaltjes verdwijnen.

Begin nog vandaag Sanatogen te gebruiken.

SANATOGEN

Het Zenuwsterkend Voedsel.

Verkrijgbaar bij alle Apotheken.

Spanje Republiek.

Dinsdag heeft de koning afstand gedaan van zijn troon, na eerst nog getracht te hebben deze te bewaren voor zijn geslacht, door dit te doen ten behoeve van den Prins van Asturië. Maar de Republikein Zamora wilde dit niet.

Zoo is dan gebeurd, wat te voorzien was, sinds het aftreden van Primo di Rivera.

Het is niet de eerste republiek in dit land, wat in de laatste eeuw nog weinig rust gekend heeft.

De afschaffing van de liberale constitutie van 1812, had verschillende onlusten tengevolge, gedurende welke ook bijna alle koloniën van het Moederland afvielen.

Het invoeren door Ferdinand VII van de pragmatieke Sanctie, waarbij hij de rechten schond van zijn broeder Don Carlos, was oorzaak van een bloedigen burgeroorlog, die zeven jaren het land teisterde, maar bovendien een aantal monarchisten tegen het vorstenhuis verbitterde, wat nog zeker bij deze laatste verkiezingen van invloed zal geweest zijn.

. Van 1843 — 1868 was er rust in het land.

Maar toen brak er weer een opstand uit en was koningin Isabella, grootmoeder van den tegenwoordigen koning zelfs genoodzaakt om naar Frankrijk te vluchten.

De nieuwe koning Amedeo van Savoye, ontkwam na een tweejarige regeering ternauwernood aan een moordaanslag en keerde maar weer naar Italië terug. In de jaren 1873 — 75, dat Spanje een republiek was, bereikte de verwarring in dat land zelfs een ongekende hoogte, totdat in 1875. Alphonso, zoon van bovengenoemde Isabella zijn intrede deed in Madrid.

Nog een jaar duurde de burgeroorlog, en sindsdien leefde het land in rust, alhoewel het niet vrij bleef van tegenslagen en zorgen.

In 1898, oorlog met de V. S. In 99 werden de Zuidzee eilanden aan Duitschland verkocht waardoor de wereldkolonisator, uit de rij der koloniale mogendheden geschrapt werd. Sinds 1902 moeilijkheden in Marokko.

In 1923 maakte Primo di Rivera een einde aan de steeds groeiende regeeringsmoeilijkheden door een dictatuur. Maar het land kon ook onder hem, niet tot een degelijke grondslag komen.

Dat de in deze maand uitgeschreven verkiezingen, tot een ontknooping zouden voeren, zooals dezer dagen geschied is, is voor ingewijden, en waarschijnlijk allerminst voor den koning zelf geen geheim geweest.

Zijn reizen in de laatste maanden naar Engeland en Frankrijk, zullen zeker wel de voorbereidingen geweest zijn, voor dit vertrek.

Wat de gevolgen dezer, gelukkig betrekkelijk vreedzame revolutie voor het land zijn zullen, kan niemand nog voorspellen. We hopen het beste, ofschoon we erger vreezen, vooral voor het katholicisme in dit door en door katholieke land. Een uitgesproken Christelijk zien we niet in het thans optredend bestuur, karakter wat ons inziens zeker tot ernstige conflicten voeren zal.

Oud-Minister Zamora, de president van het huidige republikeinsche kabinet, stond bekend als een uitgesproken anti-monarchist. In de Maand December nog publiceerde hij en revolutionair manifest, waarvoor hij 6 maand gevangenistraf kreeg, doch een maand geleden weer werd vrijgelaten.

Bij de verkiezingen die op 12 April gehouden werden hadden de republikeinen een groote meerderheid van stemmen, die ze vooral te danken hebben aan de groote steden. Op den 13en trad het Ministerie af en publiceerde Zamora weder een manifest aan den koning om af te treden.

Den volgende dag heeft deze daarin toegestemd, en vertrok de koninklijke familie dienzelfden nacht per extra-trein via Parijs naar Londen.

Terwijl de koning zich per auto naar Cartagena begaf en vandaar met de kruiser „Prins Alfonso" naar Marseille.

In Barcelona is een eigen Catalonische Republiek uitgeroepen onder presidentschap van Macia.

INGEZONDEN.

Aan de Redactie van de „Amigoe di Curacao".

Bij dezen verzoek ik U beleefd bijgaand ingezonden stuk in uw veel gelezen blad op te nemen. Bij voorbaat mijn dank.

Met de grootste verwondering las ik in het antwoord van de Raad op de „ingediende begrooting 1932 de volgende passus. „Algemeen zagen de afdeelingen niet in, dat de werkzaamheden van deze dienst zich zoo uitbreiden, dat naast den ambtenaar van het stoomwezen, nog behoefte bestaat aan een ambtenaar, speciaal belast met de kustverlichting, daar zij zich niet konden indenken, dat, nu zooveel minder schepen de haven aandoen en door vermindering van het bedrijf van de C.P.I.M. en dat van C.S.M. de dienst zich nog steeds uitbreidt."

Het komt mij voor, dat de Heeren leden van de Raad weinig begrip hebben, omtrent de maatregelen tot het bevorderen der veiligheid. Het toezicht immers op de stoomketels (wat in de toekomst ook noodzakelijk over andere ketels zal moeten uitgebreid worden) is alleen daarvoor ingesteld, tot beveiliging van het personeel, dat deze bedient, en van het publiek in het algemeen. De ambtenaar van het stoomwezen heeft een verre van benijdenswaardige post, daar alle verantwoording voor de verschillende toestellen op hem rust en deze moet dragen ook,

Nu zooveel minder schepen de haven aandoen, en de C. P. I. M. en de C. S. M. hun bedrijf verminderen, meenen de leden dat de ambtenaar van het stoomwezen minder werk krijgt. Maar het opliggen der schepen heeft niets met het werk van dezen ambtenaar uit te staan, daar de werkzaamheden van hem toch hetzelfde blijven.

En deze werkzaamheid zijn volgens getuigenis van schrijver dezes, veel te zwaar voor één man.

Toen indertijd de Hr. Veldman aan de Hr. van Meteren de kustverlichting overgaf, zeide hij openhartig; „De kustverlichting is niet orde, maar ik had er geen tijd voor."

Weten de Heeren, dat een ambtenaar bij het stoomwezen in Nederland slechts 2 ketels per dag *mag* onderzoeken, daar anders zijn gezonheid er onder lijden zou.

En hier is het mij opgevallen, dat de ambtenaar meerdere malen 4 a 5 ketels per dag keurt.

De Koloniale Raad had meer blijk gegeven van veiligheidszin, wanneer ze met een voorstel gekomen was, om ook op Aruba een vast ambtenaar van het Stoomwezen aan te stellen, daar de ketels aldaar niet onder geregelde controle staan.

De Heeren der K. R. spreken spreken in hun antwoord van *„niet inzien"* en *„niet kunnen indenken"*. Ik kan me dat begrijpen; en mag ik daarom de Heeren de raad geven om eens met de ambtenaar mee te gaan op inwendige inspectie. Ze zullen dan gaan inzien en zich kunnen indenken.

Wordt de kustverlichting ondergebracht weer bij het stoomwezen, dan zal een van de twee eronder moeten lijden. En willen de Heeren der Raad dan soms verantwoordelijk zijn voor ongelukken met ketels of mogelijke scheepsrampen,die daarvan het gevolg kunnen zijn?

Laten daarom de Heeren van de Raad nog eens hun licht ook gaan opsteken bij de Gezagvoerders en bij de Marine in het belang der zaak.

U Mijnheer de Redacteur dankend voor de verleende plaats.

Een machinist.

BERICHTEN.

2e lustrum R. K. Curacaosche Volksbond. Z. E. Gouverneur Van Slobbe, beschermheer. Rede van den Gouverneur.

Zondag heeft onze Cur. R. K. Volksbond op een schitterende wijze zijne tweede lustrum gevierd. Na de Algemeene H. Communie 's morgens en de plechtige H. Mis, na het plechtig lof met feestpredicatie 's avonds was het groote feestvergadering in het Theater Brion. Het tooneel bood plaats aan de muziek en de verschillende bestuursafdeelingen; de zaal was goed bezet met leden.

Onder het „Wilhelmus" kwam om half 9, de Gouverneur met zijn Adjudant de zaal binnen. De Vice Voorzitter de Hr. Ed. Jansen, begroette Z.E. in eenige korte woorden, waarna de voorlezingen waren der jaarverslagen.

Hierna sprak de Geestelijke Adviseur, Pater Verriet, den Gouverneur toe in een hartelijke rede, waarin hij zijn dank uitsprak voor het aanvaarden van het beschermheerschap, alsmede zijn dank voor de sympathie en den steun, welke de bond van Z. E. ondervond, vooral bij de stichting van de ambachtsschool. Hierna nam de Gouverneur het woord, Z. E, bracht dank aan de Hr. Jansen voor de welkomstgroet en aan Pater Verriet voor de hartelijke woorden tot hem gerieht. De goede wenschen door Pater V. geuit, wilde Z. E. beantwoorden, met zijn beste wenschen uit te spreken voor den bloei der Jubileerende Vereeniging. Gaarne had Z. E. het beschermheerschap over de C. R. K. V. aanvaard, die zooals ook nu nog bleek uit de woorden van Pater Verriet steeds langs rechte wegen gegaan is. Samenwerking, aldus Spr. is er noodig: voor goede samenwerking is goede organisatie noodig, en deze vereeniging, waar de stoffelijke belangen hand aan hand gaan met de geestelijke, is een waarborg, dat die samenwerking in de goede richting gaat. Het Bestuur heeft den besten wil de belangen der bevolking te behartigen.

Soms echter wijken de inzichten van het Bestuur af, van die der belanghebbenden, maar Z. E. durft de verzekering geven dat het bestuur het toch als een blijvende plicht beschouwt en ook steeds voor oogen heeft, het heil van het Curaçaosche volk.

Deze sympathieken woorden werden door de vergadering uitbundig toegejuicht.

Hierna had de installatie plaats van R. P. DELLAERT als geestelijk adviseur ter vervanging van R. P. VERRIET en van den nieuwen President den Hr. H. KROON.

Onder algemeen applaus werden de J. SPROCKEL, W. HOYER en E. JANSEN tot eereleden benoemd.

Verschillende redevoeringen vulden verder den avond.

Onze hartelijke gelukwenschen aan Bestuur en leden van de Bond, met dezen geslaagden avond. Moge ze een groote propaganda geweest zijn voor den groei en bloei der vereeniging.

Feestavond der C. R. K. V.

Een stampvolle zaal van het Theater Brion, toonde Maandagavond, hoezeer het publiek te genieten weet van de schitterende prestaties die Sra Maduro weet voort te brengen met haar club van sympathieke speelsters. De verwachtingen hebben dan ook niet teleurgesteld. Integendeel het was een keurige avond, waarvan ook zelfs niet-Spaansch sprekende bezoekers genoten hebben.

We kunnen niet nalaten aan allen, die nog niet deze uitvoering genoten hebben, een bezoek aan het theater Brion aan te bevelen.

Morgen- Zondagavond zal nl. weer een voorstelling gegeven worden van deze uitvoering, dan ten bate van het Orkest, S. Cecilia.

Uitzending nieuwe ambtenaar.

Uit de Staatscourant.

Bestemd voor uitzending naar Curaçao: P. Spijkstra, automobiel-mont. b/d Dienst van Openbare Werken, Sneek.

Muziekcorps „SCHERPENHEVEL"

Programma der uitvoering op Zondag 19 April a.s. des avonds om 7.30 uur op het Brionplein, bij gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. PRINS HENDRIK.

1. Wien Neerlandsch Bloed.
2. La Croisade. Marche. Baudonck.
3. L' Idole. Ouverture de Concert. R. Polin.
4. Guillaume Tell. Grande Fantaisie. G. Rossini.
5. Divina cadencia. Valse. J. Boskaljon.

PAUZE

6. Hidalgo. Ouverture. F. J. Schweinsberg.
7. Mariana. Polka. R. Franci.
8. Caracas. Valse. J. Boskaljon.
9. Uno de tantos. Danza. J. Boskaljon.
10. Gente Allegra. Marcia. G. B. Trosali.
11. Wilhelmus.

Aanrijding.

Vrijdagmiddag wilde de 8 jarige H. M. op de Roodeweg bij het huis de dakloozen oversteken, toen juist een zware truck uit de richting der stad kwam. Snel remde de chauffeur maar een aanrijding was onvermijdelijk. Een der wielen ging over het kind zijn hoofd Zwaar bloedend werd het jongetje het hospitaal binnengebracht. Toestand is zeer ernstig.

In den nacht is het knaapje aan de gevolgen overleden.

R. K. Zeemanshuis.

Zaterdagavond had de opening plaats van genoemd gebouw, waarmede, zooals terecht de Hoog Ed. Gestr. Heer Schotborgh zeide: in een lang gevoelde behoefte voorzien werd.

Om 8 uur was het geheele bestuur van het Apostolaat der Zee aanwezig, verder vele notabelen en genoodigden, w. o. de Hoog Eerw. Pater Provicarius, de Administrateur van financiën, den Hr. H. Schotborgh, de Hr de Lannoy, lid van den kolonialen Raad, de Havenmeester de Hr Gauw en tal van geestelijken.

De Hr van Eeden, voorzitter van het Apostolaat, opende deze avond met in een kort woord de geschiedenis van het ontstaan van dit huis uiteen te zetten, waarbij hij dank bracht, aan de verschillende personen, die door hun arbeid daaraan hadden meegewerkt.

Hierna verzoekt hij den Hr. Schotborgh, dit huis te willen openen. Met een kort kernachtig hartelijk speechje waarin Spr. vooral nadruk legde, op de groote behoefte, waarin dit huis nu voorzag, en zijn vertrouwen uitsprak in het bestuur, voor de instandhouding van deze nuttige instelling, opende Spr. dit gebouw.

Pater Verriet las brieven voor van Z.E. den Gouverneur en den Procureur Generaal die beiden verhinderd waren, maar in dit schrijven hunne beste wenschen hadden uitgesproken voor deze instelling. Hierna nam deze geestelijke adviseur van het Apostolaat het woord, om de hulde die de Hr. van Eeden, hem gebracht had, voor de tot-stand-koming van dit huis, terug te geven aan den Heer van Eeden zelf en zijn echtgenoote, die zeker de vader en de moeder mochten genoemd worden van dit huis. Hierna schetste Spr. de historie van het Apostolaat der Zee op Curaçao, waarvan de Hr. Jan Bourgonje, de Stichter was. Spr. sprak ook nog dankbaar, over den steun, die Mgr. Vuylsteke z.g. steeds aan het apostolaat bewezen had.

Hierna werd de eerewijn rondgediend, onder een gezellige muziek van het orkestje Ido. der C. P. I. M. wat ook verder door den avond, zeer verdienstelijk nummertjes te hooren gaf.

Bij de rondgang door het gebouw, merkten we in dat Pater Verriet, zeer terecht, deze stichting een „tehuis" genoemd had. De beide afdeelingen voor officieren en bemanning zien er werkelijk gezellig uit. Overvloed van lectuur, in alle talen, kan hier de mannen gezellig bezig houden, verder wordt daarvoor gezorgd door verschillende spelen en een keurig buffet Zelfs ook voor nachtlogies is er gelegenheid.

Moge deze stichting, door de hulp en sympathie ook van allen groeien en bloeien, tot heil onzer zeelieden.

Uitslaande brand in de Columbusstraat.

Het was Zondagavond ongeveer 9 uur, dat de bewoners van de Columbusstraat en omgeving, opgeschrikt werden, door den slag eener ontploffing.

„Ik zat achter in mijn kantoor, zoo vertelde ons de Hr. Araugo, eigenaar van de ijsbar, *Kwo-li-ty-Soda*, een der verbrande panden, toen ik de ontploffing hoorde, ik liep de straat op, en zag het vuur in het belendend pand, wat toebehoort aan den Portoricijn *Den Haag* en waar een manufacturenzaak gevestigd was. Ik vloog weer naar binnen, maar had nauwelijks tijd om mijn geld en waardepapieren mee te nemen. Door de hitte was het in mijn winkel al niet meer uit te houden, en de vlammen kwamen al reeds boven door de zoldering.

Uit dit relaas blijkt wel hoe snel het vuur om zich heen gegrepen heeft. In een oogwenk stond het een étage hooge pand in lichtelaaie, en *Fenix* van den Heer B. Henriquez en de ijsbar waren onmiddelijk door het vuur aangegrepen. In de richting van de wind dreigde het voor huis No. 16 in de Columbusstraat *La Frontera* van den Heer B. Santiago en verder voor het groote pand van Abady. Hier was men reeds druk aan het uitdragen, om nog te redden, was er te redden viel. Maar het nieuwe materiaal der brandweer was reeds op het terrein aanwezig, en om te behouden, wat nog niet door het vuur was aangegrepen, werd aanstonds La Frontera, flink onder water gezet en het vuur in zijn voeding gestuit.

Van twee kanten tegen mekaar in, werd nu het water in de vuurmassa gespoten en om kwart voor 10 waren de vlammen gedoofd.

De nablussching was slechts een kleine moeite.

Een zeker geluk was het, dat de deuren van het pand, *Fenix*, het aan de Ruyterkade, nog zoo lang uithielden, waardoor de wind grootendeels werd buitengehouden.

Hadden we hier nog te doen gehad met ons oude brandweermateriaal, het was bij dit pand niet gebleven. Op het terrein van den brand waren de verschillende autoriteiten aanwezig: ook Z. E. den Gouverneur kwam nog zijn belangstelling toonen.

Heel begrijpelijk, dat op dezen Zondagavond heel wat publiek den brand gadesloeg.

Onze oprechte deelneming aan de slachtoffers van dezen brand. Doch we hopen, dat alle zaken als Fenixen, uit hun as zullen verrijzen.

Een oprecht woord van hulde past hier ook aan onze dappere brandweer. Alle zaken waren verzekerd, een enkele zelfs zeer hoog. De ontploffing schijnt ontstaan te zijn, doordat in het pand van den Haag, door het smeulen een sterke gasvorming ontstond, die tenslotte de deuren opensloeg, om een uitweg te vinden, waardoor aanstonds de winkel in lichte laaie stond.

Auto ongeluk.

Maandag middag half twee had er een ernstige autobotsing plaats tusschen een auto No. 1187 en een Isla truck 438, ter hoogte van Plantersrust. De truck kwam uit de richting van buiten, de auto met een reusachtige vaart uit de stad. Ooggetuigen spraken van een vaart van zeker 80 mijl. De schok was zoo hevig, dat de auto geheel omsloeg en met zijn lampen weer in de richting ven de stad kwam te staan. De chauffeur van de auto was aanvankelijk niet te vinden tot na eenige oogenblikken, men den man een Surinamer, J. G. zwaar bloedend, bewustloos onder den truck vond liggen. Dr. HENRIQUEZ verleende de eerste hulp, waarna de man in deerniswaardige toestand naar het hospitaal gebracht werd. Behalve de andere verwondingen, had de man een zeer ernstige hoofdwonde.

In dank Ontvangen.

Van de K. N S. M. de reisplannen van de Stoomvaartlijnen. Curaçao—Antillen en Curaçao — Maracaibo — Pto Cabello en La Guaira.

Van de firma Ellis en Dania, agenten van de Uiltjes-Sigaren, een mooie Sigarenkoker van deze bekende fabriek.

Ongeval.

Vrijdag morgen viel door een noodlottig ongeval, de Engelsche arbeider van St. Kitts J. W. van een truck der Gasmaatschappij. Met een zware breuk in het dijbeen is hij in het hospitaal opgenomen.

Gestoken door een krankzinnige.

Vrijdag morgen werd met een zware buikwonde in het hospitaal binnengebracht, W. van Santa Rosa. 14 Dagen geleden was zijn schoonbroeder teruggekeerd uit Monte Cristoe, als gezond ontslagen Donderdag echter kreeg hij ruzie met zijn echtgenoote, een zuster van W. Deze nam het voor zijn zuster op, met het het gevolg dat de krankzinnige Vrijdagmorgen W. met een mes in de buik stak.

De dader is weder in M. Cristo opgesloten.

POLITIEBERICHT.

Bij de Politie te Cas Chiquito verscheen TH. D., wonende te Thorenquest, aangifte doende van mishandeling en poging tot doodslag, door haar man F. D. Nadat deze haar opzettelijk mishandeld had, waarop zij vluchtte, zou bij 7 maal op haar geschoten hebben, zonder haar evenwel te treffen.

De verdachte werd later door de Politie op het Brionplein wegens dronkenschap en vechten op den openbaren weg aangehouden en daarna overgebacht naar de Politiehoofdwacht alwaar hij werd ingesloten als verdacht van poging tot doodslag.

Vechtpartij.

Onze beruchte Punda heeft Dinsdagavond weer eens van zich laten hooren. Van daaruit werden desnachts met zware steekwonden in het hospitaal binnengebracht, de Curaçaoenaar E. B. en den Portorikeiner O. J. beiden gestoken door een Columbiaan. Deze laatste is in handen der politie. De toestand der beide gewonden is redelijk wel.

Goede reis.

Komende week op 23 April zullen met S. S. Magallanes via Spanje naar het Moederland vertrekken de R. P. I. Verriet en T. Bartel na een tienjarig verblijf in de Missie. Onze beste wenschen voor een prettige vacantie vergezellen deze beide werkers en een gezond tot weerziens het volgende jaar.

Heel bijzonder, het spreekt vanzelf gaan onze wenschen uit, naar onzen voorganger Pater Verriet, die met zijn overdrukke werkzaamheden van de redactie van 2 bladen en zijn vele sociale werken niet alleen de hitte van den dag gedragen heeft, maar ook vele uren van den nacht, daaraan heeft opgeofferd. Hem heel in 't bijzonder zij dit jaar een otium toegewenscht, waarvan hij in volle waarheid zeggen kan, dat het cum dignitate is.

De Naam Curacao.

Een belangrijke lezing.

Voor de groep Nederl. Antillen van het Algemeen Nederl. Verbond, zal Donderdag avond 23 April om 8 uur, de bekende kenner van Curaçao's historie, de Zeer Eerw. Pater EUWENS een lezing houden met lichtbeelden, over de oorsprong de beteekenis van den naam van het eiland Curaçao.

Bij de verschillende schrijvers, die deze kwestie hebben aangeraakt, vindt men deze terloops en meestal zeer oppervlakkig behandeld. Een gedegen studie hierover, zooals Pater E. die heeft samengesteld, bestond er nog niet.

Donderdagavond zal P. E. de historie van den naam behandelen, van het jaar 1634 de verovering van Curaçao door de Hollanders, tot op heden. Een volgende lezing, die een of twee weken later zal plaats hebben, zal de kwestie behandelen vóór 1634.

Talrijke lichtbeelden van o.a. nog onuitgegeven kaarten, teekeningen en oude prenten van Curaçao zullen de lezing illustreeren.

Op het belang en interessante van deze avonden behoeven wij niet verder te wijzen. Ze spreken voor zich zelf.

Het Bestuur der groep verwacht dan ook een groote opkomst. Laten wij die verwachting niet teleurstellen.

Voetbal.

Zondag 12 April. Mariniers—Vrijwilliger 1—6.

Dinsdag 14 April. Asiento—Heliotrope 4—2.

Woensdag 15 April, Curaçao team A.—Heliotrope 6—0.

We hoorden klachten, dat Zondag maar vooral Dinsdag, het publiek zich alles behalve sportief gedragen heeft tijdens de wedstrijden. Moge in deze wedstrijden er misschien iets gemankeerd hebben aan de scheidsrechters, een houding zooals Dinsdag is aangenomen op het Asientoveld is absoluut onsympathiek en af te keuren.

Repatrieerende Politie.

Naar we vernemen, is aan verschillende pas uitgekomen politiemannen, de gelegenheid opengesteld,weer naar Holland terug te keeren.

Onze Spelkwaliteit.

We hebben inderdaad een goeden wedstrijd gezien tusschen Caracas - Curaçao; over het algemeen fair gespeeld. De twee wedstrijden waren wel waard te bekijken en voor onze spelers een mooie gelegenheid om beter begrip van de techniek van het voetbalspel te krijgen.

De meeningen, welke de sterkste partij was, zouden wel uiteenloopen, maar naar mijne smaak speelde Caracas toch nog altijd wel een beetje beter voelbal dan Curaçao.

Wat wel duidelijk uitkwam in deze wedstrijden was de keurige combinatie van de Caraqueinsche voorhoede en de prachtige voeding der middenlinie waar GAMA de spil was, die zoo fijn zijn ballen plaatste waaruit dus juist een suprematie van de voorwaartsen bleek met hun schitterend „samenspel".

Dat er geen fouten werden gemaakt bij de Caraqueiners, zal ik nanatuurlijk niet beweren, want iedereen maakt fouten, maar dat de Curaçaoenaars meer fouten hadden dan Caracas op technisch gebied zal iedereen moeten aannemen. Toch hebben onze jongens een mooi spel geleverd en hun meerderheid zat in hun vlugheid op het veld en hun kundige doorbraak tusschen de achterspelers.

Het was een wedstrijd tusschen twee elftallen goed getraind die dus niet van de fouten der tegenpartij profiteeren, doch die zorgden zoo te spelen, dat de tegenpartij door beter spel werd overtroefd. Het schitterende werken van A. MADURO en DE NIEUWE de twee onverzettelijke achterspelers heeft een onovertreffelijk spel laten zien, dat ik heusch zou zeggen, dat het niet beter kon. Het eenige verschil dat ik kon opmerken tusschen PEREZ en DE NIEUWE, is, dat Perez den bal nog iets zuiverder wist te plaatsen, doch in het koppen en in juistheid van opstellen is DE NIEUWE iets beter.

Onze linkerhalf van ECKS trapt goed en zuiver maar plaatst zijn ballen veel te hoog en speelde niet samen met zijn mede spelers.

De centerhalf SENTIAGO was goed op zijn plaats maar kreeg weinig combinatie.

BOSNIE een goede rechtshalf, doch houdt de bal te lang bij zich,

VERMEULEN onze beste linksbuiten, zet prachtig voor; was het niet door het blind zijn in zijn rechtervoet, dan zal ik zeggen er bestaat geen beter speler.

MICHAEL vlugge speler, maar moet beter leeren koppen en meer spelen met VERMEULEN.

MEERENS geeft soms te veel individu spel, wat altijd ten nadeele van zijn mede voorwaartsen is.

MADURO en de Castro zijn buitengewoon goed op hun plaatsen.

EUWE die meestal hier op Curaçao een renteniers baantje heeft gehad liet thans zien, dat ook hij over voortreffelijke capaciteiten beschikt.

Als geheel was de voorhoede van Caracas iets beter dan de onzen. Maar die goede voorhoede stond tegenover een achterhoede van extra klasse en daarvan was het gevolg dat Curaçao zooveel doelpunten maakte en Caracas EEN.

Toch wil ik nog opmerken dat Caracas het spel te veel volgens een systeem speelde, „short-passing".

Men moet afwisseling brengen, dus het spel af en toe openen met „long-passing". Ik hoop mijn opinie omtrent onze spelkwaliteit ten beste te hebben gegeven.

Laten wij dit elftal bij elkaar houden en goed trainen, want Curaçao zijn naam wordt langzamerhand algemeen bekend op 't voetbalgebied.

U geachte leden van de Sportvereeniging! wilt U een frissche, forsche sport voor de spes patriæ, wilt U een gezonde, heerlijke ontspanning voor de jeugd, stuurt de jonge voetballers naar het voetbalveld!

Koning Salomon zeide: „Ga naar de mieren en wordt wijs".

Laten wij dus zeggen tegen onze jongens: „Gaat naar het voetbalveld en wordt sterk".

Moge de C. V. B. en onze spelers het ter harte nemen, want *voetbal* is de beste sport voor onze jongens.

Jacobo A. Hernandez.

Het Duivelsch Sovjet-systeem.

Eenige weken geleden heeft de heer mr. H. van Son voor de Nijmeegsche Universitietsvereeniging een voordracht gehouden over het staatkundig leven in Rusland.

Die spreker heeft deel uitgemaakt van het Nederlandsch gezantschap in Rusland en de toestanden in Rusland, zoowel voor als na den oorlog, van nabij leeren kennen en mag dus geacht worden tot oordeelen bevoegd te zijn. Welnu de slotsom van zijn betoog was: „het geheele systeem der Sovjet is diabolisch. De leiders weten dat hun stelsel alleen kan gedijen in een godsdienstloozen staat. De strijd gaat dus tegen het kruis en voor den hamer en de sikkel".

De strijd tegen den godsdienst is dan ook een onmisbaar deel van dat systeem.

In het bijzonder wordt de jeugd in dien strijd betrokken en niet het minst door de school.

Geheel het onderwijs is van den communistischen geest doortrokken en fel anti-godsdienstig, terwijl het verboden is aan een kind voor zijn achttiende levensjaar onderricht in godsdienst te geven.

Hun wordt ingeprent, dat godsdienst opium is voor het volk. Zij worden opgevoed zonder zedenwet en groot gebracht in haat tegen den godsdienst en het kapitalisme en zoo voorbereid voor de groote wereld-revolutie.

De waarheid van deze beschouwing wordt trouwens telkens bevestigd door de berichten, welke zelfs de officieele Russische bladen bevatten. De leiders maken er geen geheim van, dat zij vooral door de jeugd hun duivelschen strijd tegen den godsdienst denken te winnen.

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst!

Dat is ook hun wachtwoord in dezen strijd.

Eenige weken geleden, zijn zij begonnen weer een nieuw wapen te hanteeren: een speciaal handboek voor het voeren van den strijd tegen den godsdienst!

Dit handboek kan als een officieel document beschouwd worden, daar het uitgegeven is onder leiding van 't Volks-commissariaat voor Volksontwikkeling.

Het wordt verspreid door den Centralen Raad met den Bond van Goddeloozen met het doel om overal de propaganda tegen den godsdienst op gelijke wijze te doen voeren.

Het eerste gevolg, dat men verhoopte moet zijn dat het Paaschfeest dit jaar in geheel Rusland uitgeroeid zou zijn.

Dat wordt openlijk erkend.

De Bond van Goddeloozen heeft bij zijn strijd tegen de viering van het Kerstfeest de ervaring opgedaan, dat zijn campagne niet is geslaagd, omdat ze niet algemeen genoeg doorgevoerd geworden is.

„Alleen een algemeene eensgezinde strijd tegen den godsdienst heeft kans van slagen", zoo wordt nu openlijk verkondigd. Voor dien algemeenen eensgezinden strijd zal het „handboek" zorgen.

Dit „handboek" is met ingang van 1 Maart verplichtend gesteld voor alle scholen als officieele leerstof voor de propaganda tegen de godsdienst, terwijl ook de volwassenen daarvan gebruik moeten maken bij het voeren van die propaganda.

Zoo moet de godsdienst worden uitgeroeid en tegelijk daarmee de zedelijkheid in dat rampzalige land, waar nu reeds een waar schrikbewind heerscht!

Voor het Nederlandsche communistische blad „De Tribune" mogen die toestanden het ideaal zijn; voor ieder, die de vrijheid lief heeft, zijn die toestanden afschuwelijk.

En ieder, die nog in God gelooft, zal het noemen: het duivelsch Sovjet-systeem!

(Aangeboden.)

Taalreflexies.

Taal is iets levends en als zoodanig dikwijls moeilijk te doorgronden, grillig, onberekenbaar. Men verwondert zich, een of ander verschijnsel op te merken en vraagt zich af: „Maar waarom nu toch?" Het antwoord moet dikwijls achterwege blijven.

Als levend wezen is een taal aan groei en bloei, ook aan seniele aftakeling en dood onderhevig. Sanskriet, hebreeuwsch en latijn hebben als levende taal uitgediend. Wat er nog van over is, is niet veel meer dan een zorgvuldig gebalsemde mummie.

Hoewel grilligheid en onberekenbaarheid eigenschappen zijn van het leven, toch is er voor iedere categorie van levenden een lijst van gemeenschappelijkheden op te maken.. Bloemen, boomen, visschen, zoogdieren, mogen dan al de meest uiteenloopende (dikwijls slechts schijnbaar uiteenloopende) levensuitingen te voorschijn brengen, toch weet iedereen, die deskundig is, dat er voor iedere categorie een globaal schema bestaat, waarin alle individuen van de zelfde soort zijn onder te brengen.

Met de talen gaat het óók zoo. Hopeloos uiteenloopend bestaan ze ten slotte in hoofdzaak uit dezelfde elementen en vertoonen overeenkomstige levensuitingen.

Een van die tipische verschijnselen heet metáthesis, wat omzetting, omkering, beteekent en gevormd is van het grieksche werkwoord meta-tithijmi.

Men bedoelt ermee. dat soms twee letters in een woord, in eenzelfde of in een verwante taal, van plaats verwisseld worden. De Duitschers zeggen bijv. „Brust", wij zeggen borst. De „r" staat dus in het duitsch vóór en in het nederlandsch achter de klinker van het woord. Toch zijn beide woorden ontwijfelbaar etymologisch (naar woordafleiding) van dezelfde afkomst. Hetzelfde verschijnsel doet zich voor bij „Gottesfurcht". Wij zeggen „godsvrucht".

De „u" en de „r" hebben dus omgewisseld. Een goed voorbeeld is ook „Frost". Wij noemen dat „vorst" en draaien „ro" invoudig om tot „or". Het laatste voorbeeld is vooral merkwaardig, omdat men ermee bewijzen kan, dat metáthesis ook voorkomt binnen de grenzen van de zelfde taal. Wij zeggen namenijk „vorst", maar spreken ook van „vriezen", waar de „r" weer vóór de klinker staat.

Toen ik op Curaçao voor 't eerst hoorde, dat een meisje met den naam van Calorina werd aangesproken, kon ik mijn ooren niet gelooven. Ik dacht de persoon vergist zich natuurlijk, en ik vroeg of het zoo was. Het typische antwoord luidde: „De Hollanders zeggen Carolina, maar wij zeggen Calorina." Ik dacht bij mezelf: je kunt zeggen wet je wilt, maar als iets zus is dan is 't zus en niet zoo. Later schoot me als een bliksemflits in de gedachten, dat het een doodeenvoudig geval van metathhesis was. Het foutieve van mijn zus-en-zoo-redeneering lag hierin, dat iets niet zus en zoo kan zijn in dezelfde taal, meer dat het wel zus kan zijn in de eene en zoo in een andere. Tot een dergelijke ontdekking kwam ik met de naam Maltida, met dit verschil, dat het een paar maanden duurde, voor ik er achter kwam, dat dit dezelfde naam is als Matilda. Mijn taalsleur verzette zich eerst tegen het aanvaarden van dergelijke naamvervormingen, maar toen ik ten slotte zag dat er in andere talen nog veel gekkere mutaties voorkwamen, vond ik het redelijk, mij bij de feiten neer te leggen.

In dit verband herinner ik me de verbazing van iemand, hoe wij Nederlanders aan den naam Theresia komen, terwijl de Spanjaarden Teresa zeggen. „Waar halen jullie die „i" in Gods naam vandaan", vroeg hij. Laten we even opmerken, dat het in het fransch ook Thérèse is, zonder „i".

Een duidelijk geval van metathesis vinden we ook in fruminga (mier), dat in het latijn formica, in het spaansch hormiga, in het fransch fourmi luidt.

Skirbi is in het latijn scribere, in het fransch écrire, in het spaansch escribir, in het nederlandsch schrijven, in het duitsch schreiben. Hier doet zich echter een analoog geval voor met het nederlandsche „vorst" en „vriezen", nl. metathesis binnen eigen taalgrens. Men spreekt namelijk weer heel gewoon van Scritura Santa, waar de „r" weer vóór "i" staat.

Metathesis komt niet alleen voor als voldongen feit, maar ook als levende werking. Het is me namelijk opgevallen, dat sommige Curaçaoënaars — in dit geval niet de ontwikkelden - spreken van trempan, wat voorloopig m.i. nog aan te zien is voor een foutive vorm van tempran. Voor iemand die Latijn kent, is het doorzichtig als glas dat tempran door samentrekking ontstaan is uit temp(o)ran(eus).

Zou echter de spraakmakende gemeente, die nergens rekening mee houdt, ten slotte trempan doordrijven dan hebben we dit te aanvaarden, als een nieuw geval van metathesis.

Als ik aan samentrekking denk, zie ik de grieksche digamma (dubbele „g") weer in mijn herinnering opduiken. Hoeveel grieksche samentrekkingen heb ik vroeger niet moeten verklaren door het uitvallen van de digamma?

Eigenaardig dat ook in het nederlandsch di „g" verschillende samentrekkingen op zijn rekening heeft. Meid is bijv. ontslaan uit maged en dweil uit dwegel.

Hoe langer een woord is, hoe verder die samentrekking kan voortschrijden. Een interessant voorbeeld hiervan vind ik altijd het grieksche woord eleamosunij.

In het duitsch is het Almosen geworden, in het fransch aumône, (het accent circonflex wijst hier nog, zooals bij veel Fransche woorden op het uitvallen van de „s") in het Spaansch en papiamentsch limosna, in het Nederlandsch aalmoes om ten slotte in het engelsch niet meer te zijn dan alms. Van de tien letters zijn er nog maar vier over. Een dergelijk geval doet zich voor met snoga dat samengetrokken is uit s(y)n(ag)oga. Het woord is gekrompen van vier tot twee lettergrepen. De engelschen hebben er nog beter slag van. Het grieksche woord presbuteros (vier lettergrepen) is in het latijn presbyter (drie), in het nederlandsche priester (twee) en engelsche priest (een).

Volgens de „Praktische Handleiding der Papiamentsch Spraakkunst, samengesteld door A. v. d. Veen Zeppenfeldt O. P.", doet zich een analoog geval voor bij masha, dat samengetrokken zou zijn uit demasiado.

Een gemengd geval van samentrekking en metathesis vind ik in vrengu (vingerhoed) waarbij de „r" verhuisd is en van de slotlettergreep alleen de klinker nog over is.

Het schijnt verder een bizondere liefhebberij te zijn in meerdere talen om woorden harder te maken door er de laatste en soms ook nog de voor laatste lettergreep af te laten.

Vergelijk bijv. de overgang presbuteros tot presbyter en van priester tot priest. Het papiamentsch is hier zeer sterk in, bijv. cansa(do), hasa(do), cuchara(da). Dit komt niet alleen voor bij de overgang van Spaansch in papiamentsch maar ook bij die van nederlandsch in papiamentsch, zooals blijkt uit verkoud(en), zeligâ (zeilgaren), beja (zerd). De twee laatste voorbeelden zijn ontleend aan het genoemde werkje van A. v. d. Veen Zeppenfeldt O. P. Hoe ver men soms gaat met het laten vallen van slotlettergrepen blijkt typisch uit het woord cinematograaf, waarvan het volk al gauw cinema en ten slotte weer cine maakte. Men schijnt niet graag veel energie te verspelen bij het spreken. Het is makkelijker en gaat vlugger om prof te zeggen dan professor, luit. dan luitenant. Geen Londenaar zal u ooit inviteeren om de Zoölogical Gardens met hem te gaan bezoeken, maar hij vraag, of u de Zoö eens wilt zien.

Een dooren in het oog van veel menschen, die een taal beginnen, is gewoonlijk dat ze er woorden in terugvinden, die letterlijk in hun eigen taal gebruikelijk zijn. Als een Duitscher engelsch gaat studeeren, komt hij op een gegeven oogenblik tot de ontdekking dat de zuurkool sauerkraut beteekent in het engelsch. Nu kan hij wel zeggen: „Ja maar: Sauerkraut is duitsch;" zijn onderwijzer zal hem antwoorden: Dat weet ik óók wel, maar 't is óók engelsch."

Het product is met naam en al overgenomen. Met limosna in het spaansch en papiamento net eender; met macaroni en vermicelli in diverse talen hetzelfde. Het product word' eenvoudig met naam en al aanvaard. Dit zijn nog maar uitheemsche woorden die wij vrijwillig geadopteerd hebben. Het wordt nog heel wat anders als men ons de woorden van een bepaalde zijde begint op te dringen, zooals de technici dat zoo handig kunnen. Dan komt er geen eind aan de foons en graafs die in alle talen zijn doorgedrongen. Meestal heeft men hiermee succes, maar soms is het volk vasthoudender dan de wetenschap en drijft haar eigen woorden door. De Duitschers zeggen Fernsprecher, wij hebben telefoon geslikt. Omgekeerd heeft men ons aëroplaan willen opdringen, we hebben voor dat halsbrekende woord bedankt en zeggen unaniem vliegmachien.

We spreken zelfs van algebra, hoewel dit woord oorspronkelijk arabisch is.

Op deze wijze kan men nog een heelen tijd doorgaan met taalreflexies te maken. Ik heb b. v. niet eens gesproken van het assimilatieverschijnsel, waar het woord assimilatie zelf een voorbeeld van is, want het is ontstaan uit ad-similatie.

Toch geloof ik — om op mijne uitgangspunt terug te komen — dat het voor den lezer wel duidelijk zal zijn geworden, dat er, ondanks de meest uiteenloopende levensuitingen bij de talen, toch voor iemand, die verder kan kijken, dan zijn neus lang is, overal groote parallellen gevonden, die het aanneembaar maken, dat de taalgroei in hoofdzaak overal dezelfde wegen volgt.

M. L.

R. K. Boekhandel „St. Augustinus".

St. Thomas-College, Curaçao, Tel. 56.

Fraterhuis Aruba. **Fraterhuis Bonaire.**

BOEKEN VOOR 18-JARIGEN EN OUDEREN.

In Vollen Bloei. *Prijs gebonden f 2.70.*

Een boek van innerlijk volgroeid worden voor onze toekomstige vrouwen.
Een meesleepend en overtuigend geschreven werk, dat niets van het leven verbloemt, maar toch niet overdrijft. Dit boek getuigt van veel levensondervinding. Onze jonge dames zij dit keurig vertaald en mooi uitgegeven werk ten zeerste aanbevolen.

In de riolen van een wereldstad. *Prijs f 0,65.*

TORBEN VOSZ, journalist-detective, wordt in de nacht opgeroepen door een onbekende, die hem vertelt dat de bankier Viggo Hansen zoo juist door bijlslagen is vermoord.
Spoedig blijkt dat er meer achter zit en al heel gauw is de lezer geboeid door de intriges van scherpzinnige speurders, geheime organisaties boven- en het volkje uit de onderwereld der groote steden.
Een talentvol geschreven, ademloos spannende detective-roman.

De Zwarte Raadsheer. Prijs *f 0.50.*

Een degelijke, aantrekkelijke, historische detective-roman.

De Leer der Kuischheid, *Prijs f 1.30*

Een uitvoerige, voor leeken zoowel als voor geestelijken bestemde uiteenzetting van het zesde en negende gebod. De zoo spoedig op elkaar gevolgde herdrukken van dit zoo verdienstelijke boek bewijzen, dat het publiek het werk van dezen schrijver op prijs weet te stellen.

Eindelijk Thuis. *Gebonden in prachtband f 3.50.*

De bekende schrijfster heeft zich zelf hier overtroffen. Wat heeft ze in dit natuurlijk droomleventje de kleine An heerlijk hardop laten denken! 't Is zoo natuurlijk in de gedachtengang van een kind verteld en nog niet één oogenblik uit de toon gevallen. 't Is mooi, 't is echt, 't is natuurlijk. Kleine An is een geboren filosoofje, met vrij gesloten karakter, een ernstig kind, een meisje met teer geweten en diep-religieuze aanleg; onder een wat koud uiterlijk en 'n tikje hooghartigheid zoo'n diepe behoefte verbergend aan streelende moederhanden en een beetje sympathie.
Van dit meisje vertelt ons de schrijfster op ontroerende wijze het moeilijk geestelijk zieleproces dat het doormaakt.

Waar Jezus leefde *Prijs f 5.75*

Een boek van ontroerende schoonheid en bekoorlijkheid. Een prachtboek, boeiend als een roman. Een model reisbeschijving. Voor taalproevers een lekkernij, voor andersdenkenden een lichtbaak, voor eenieder een meditatieboek.

De vrouw met gesloten oogen. *Prijs f 1.25.*

Een adellijke jongedame, die onder den oorlog alles verloren heeft: vader, moeder en al haar bezittingen, moet noodgedwongen kamermeisje worden bij een lederfabrikant, fatsoenlijke menschen, maar zonder veel opvoeding, waar de keukenmeid Melanie, een lomp en hatelijk vrouwmensch, de baas speelt.
't Wordt zoo erg met de plagerijen en verdachtmaking, dat het kamermeisje ontslag wil nemen. Onder al die narigheden door groeit zachtjes de liefde tusschen de zoon des huizes en het kamermeisje. Ofschoon ook deze liefde door Melanie wordt uitgebuit, om het kamermeisje de deur uit te krijgen, wordt zij op het eind met een gelukkig huwelijk bekroond.
Een mooi en goed boek.

Trek ons tot U, o kleine Teresia. *Prijs f 0.30.*

De bekende schrijver, Pater STOKS, schetst in dit werkie de opgang en voortgang van deze uitverkoren bruid van Jezus Christus, langs de drie trappen van haar heiligheid: Onschuld, Liefde, Lijdensmoed.

Wiseman, Kard., Fabiola, of de Kerk der Katacomben. *Prijs f 1.25.*

Het is des schrijvers ernstige wensch, dat dit boek, alleen tot ontspanning geschreven, ook moge gelezen worden als een verpoozing van gewichtige bezigheden; en hij houdt de hoop dat er voor de eerste Christenen bewondering en liefde door worde opgewekt, welke een geprikkelde belangstelling voor latere en schitterende tijdperken der Kerk al te geschikt is om te doen afnemen en te verduisteren.

Jonge Helden. *Prijs f 1.—.*

Katholieke ouders, die uw opgroeienden jongeling een lekkere en voedzame geestelijke spijs wilt bieden (dat wilt ge immers allen), geeft hem „Jonge Helden" cadeau, en lukt het, er hem smaak in te doen vinden, dan krijgt gij een held in uw familie.

Een Spiegel voor Moeders. *Prijs f 0.60.*

In de kleine trekjes van Margaretha's opvoedkundig werk, eerst in haar gezin, dan samen met haar groote zoon Don Bosco, herkent de lezer de fijne takt, het intuïtief begrijpen, zien en handelen van die wijze vrouw, die over de jeugd gewaakt heeft als een zorgende, zwoegende en toch altijd lachende, rustige engel. We moeten de schrijver dankbaar zijn voor dit werk omdat het zoo noodig is in onze tijd, die aan zulke moeders behoefte heeft.
Alle Roomsche moeders moeten dit boekje lezen. Wie een vonkje apostelvuur in zich voelt, helpt het verspreiden.

Een boek, dat reeds in 77.000 families als gids dient.

Het Boek voor Moeder en Dochter.

Volledig onderricht in alles wat eene vrouw als huishoudster en moeder dient te weten.
Bewerkt naar de gegevens van ervaren huisvrouwen, geneesheeren en opvoedkundigen, door een R.-K. Priester. 6e dr. 75e—84e duizendtal. Uitgevoerd op goed papier, groot 352 bladzijden.
Dit boekje is vooral aan te bevelen aan die huismoeders of jongedochters, die niet in de gelegenheid zijn het onderwijs aan een huishoudschool te volgen. Een cursus van verschillende jaren vindt men in dit boekje bij elkaar.
De hoofdindeeling is als volgt: 1e afd. De woning — Onderhoud van huis en huisraad — 2e afd.: De kleeding — Bovenkleederen. — De nuttige handwerken. — De wasch. — 3e afd. De voeding. — Maaltijden. — De kookkunst. — Kookrecepten. — 4e afd. Moeder en kind. —
Geestelijke opvoeding van het kind — 5e afd. Gezondheid en ziekte — Gezondheidsleer — Ziekenverpleging — Eerste hulp bij plotselinge ongelukken — 6e afd. Huishoudelijk allerlei.
Geen onzer uitgaven werd door de Pers zoo uitbundig geprezen als deze. *Prijs f 1.25.*

M. J. Niewindt *Prijs f 0.30*

Drs. L. M. Fr. Daniels O. P. heeft een goed werk gedaan met een korte samenvatting van Dahlhaus' boek over Curaçao's eerste bisschop te geven onder den titel *Mgr. Martinus Johannes Niewindt, pionier van Curaçao.* Zoo leert het Curaçaosche volk dezen baanbreker, aan wien het zoo groote verplichtingen heeft, beter kennen. Wij hebben met genoegen de levensbeschrijving, zooals wij reeds eerder opmerkten: een stuk geschiedenis der kolonie, nog eens doorgelezen.

Lief en Leed uit een groot Gezin. *Geïllustreerd. Prijs f 1.25.*

't Is hoofdzakelijk met een drietal uit het rijk gezegend gezin der Van Velsens, dat we te maken krijgen. Elsje, die het met zichzelf niet eens kan worden, of de Hemelsche Bruidegom haar voor zich opvraagt, dan of zij aan het ernstig gemeende aanzoek van een braven jongeman gehoor moet geven, en eindelijk met blij gemoed het beste deel verkiest; Mary die in een kort oogenblik al haar illusies in rook ziet vervliegen, maar na veel geduld het zonnetje van haar geluk weer ziet opgaan; Joop, die het klaar speelt de kwieke dochter van een hooghartigen baron naar het altaar te geleiden.
Ook de anderen, Leo, die Jezuiet wordt, Teun, Loet, Henk en nog een tweetal meisjes krijgen hun beurt, vader en moeder Van Velsen niet te vergeten, maar het zijn toch de drie eersten, die het meest op den voorgrond komen en die we hun bestemming zien bereiken.
Een voorbeeld, zoo'n huisgezin, waar bij allerlei snaken en kleine plagerijen, echter liefde en teederheid heerscht, gevoed door godsdienstzin.

De Generaal der Dominicanen in de V. S. met hooge onderscheidingen ontvangen.

Een correspondent van de Maasbode schrijft over de visitatiereis van den hoogstwaardigen Pater Martinus Gillet, de volgende bijzonderheden.

Pater Generaal is in gezelschap van Pater Thomas Garde, Assistent voor het Engelsch taalgebied, en van een tot den bijzonderen dienst van Pater Generaal behoorende leekebroeder, den 11n. Sept. vanuit Havre vertrokken. Op de heenreis was de zee in tegenstelling met de terugreis erg onrustig. Den 17en Sept. kwam het hooge gezelschap te New-York aan, waar, zoodra men de haven bereikte, een groot gezelschap geestelijke en wereldlijke autoriteiten begeleid door het stedelijk muziekcorps per stoomboot „Makom" langszijde kwam, en Pater Generaal uitgenoodigd werd niet langer te wachten op de tijdroovende bezigheden van douanen enz. maar onmiddelijk over te komen op de „Makom".

Men werd aan wal opgewacht door een onafzienbare file van auto's, en onder politie-begeleiding, die door voortdurenden „yrenenzang" voor ruim baan in New-York's bepaald niet stille straten zorgde, reed men naar het Dominikanenklooster, waar de officieele receptie plaats had. De burgemeester van New-York was tot zijn spijt persoonlijk verhinderd aanwezig te zijn, en had daarom een officieelen vertegenwoordiger gezonden.

Na een verblijf van tien dagen in New-York, waar de visitatie geopend werd, en Pater Generaal nog de plechtigheid van de eerste steenlegging eener nieuwe Dominikanerparochie verrichtte, begon de eigenlijk gezegde visitatiereis door de voornaamste huizen — het was niet mogelijk a l l e huizen te bezoeken — van de ordeprovincie, genaamd „St. Jozef". Van New-York ging men der halve naar Washington, waar men Pater Generaal, die vroeger professor is geweest aan het Institut Catholique van Parijs, en door verschillende publicaties de aandacht op zich gevestigd heeft, verraste met 'n eere-doctoraat van de R. K. Universiteit. De nieuwe *Doctor Legum* vervolgde zijn reis van hier naar Columbus (Ohio), Somerset, Cincinnatie, Kentucky, Chicago en Detroit. Ook hier wachtte Pater Generaal groot eer. De Universiteit der eerw, paters Jesuieten benoemde Pater Generaal eveneens tot *Doctor Legum* honoris causa, en het gemeentebestuur meende geen grooter blijk van achting te kunnen aanbieden dan in den vorm van een *eereburgerschap* van Detroit.

Van hier vertrok men naar de ordesprovincie van Canada, waar eveneens de voornaamste huizen bezocht werden te Ottowa, Montreal, Quebec en Saint-Hyacinthe.

In dit nog altijd Fransche spraakgebied spreekt het voor zichzelf dat er behalve visitatie nog andere arbeid wachtte. Talloos zijn de conferenties en preeken die Pater Generaal hier heeft gegeven. Ten derde male werd hier Pater Generaal een *eere-doctoraat* aangeboden en wel door de Universiteit van Quebec. Deze keer was het een doctoraat in de filosofie.

Van hier besloot het hooge Gezelschap weer terug te keeren naar de Vereenigde Staten om de overige steden der St. Jozef-provincie te bezoeken en tegelijkertijd de grenzen te naderen van de Ordeprovincie van den H. Naam. Den 2en December vertrok men dan via New-York en Chicago naar Minneopolis Rocky Mountains, Seattle, Portland Benicia en San Francisco. Het spreekt boekdeelen, dat San Francisco meende niet te kunnen onderdoen voor New-York, en zoo had ook hier bij aankomst aan het station een groot gezelschap van geestelijke en wereldlijke autoriteiten zich verzameld, en werd de tocht door de stad aangevangen onder denzelfden syrenenzang der politie als te New-York. Maar nu ging de tocht niet naar 't klooster, doch naar het . . . Stadhuis, waar de officieele receptie plaats vond.

Hier is Pater Generaal ook uitgenoodigd tot het houden van een conferentie voor Protestanten, die hem een gastmaal aanboden. Van San Francisco bezocht men Los Angeles, en nu moest men naar Mexico . . . Wij vroegen of er goddienstvrede heerscht? Geen vrede, maar tolerantie. Slechts door de allervriendelijkste bemiddeling van den Franschen gezant was het mogelijk een visum voor Mexico te ontvangen, maar onder de conditie, dat men Mexico zou betreden volkomen als . . . . leeken! Terwijl in uiterlijk niets kon verraden dat men hier priesters voor zich had, maar het op de pas-poorten vermeld stond, waren de grensbeambten te Nogales nog alles behalve te spreken.
Wel echter heeft Pater Generaal in Mexico geloof gevonden. Een vurig geloof bij het gewone volk, dat zich op alle denkbare manieren uit. Geen wonder dan ook, dat er in de eenvoudigste kerken 's Zondag acht à negen H. H. Missen zijn en onder alle de kerk volkomen vol is. Allerhartelijkst werden de gasten te Mexico-city ontvangen door den aartsbisschop, een Indiaan Z. H. Exc. mgr. Dias S. J. Ook Puebla werd bezocht. Vandaar vertrok men naar Vera Cruz om per boot naar Cuba's hoofdstad Havana te gaan, waar men drie dagen verbleef. Aan boord ontving men een radiogram uit New-Orleans van den consul-generaal van Frankrijk met het verzoek om bij de pontificale uitvaart voor maarschalk Joffre die in deze geheel Fransch gebleven stad door den Aartsbisschop zou worden gecelebreerd, de lijkrede uit te spreken. Dit verzoek zal heel begrijpelijk zijn als men weet, dat Pater Generaal tijdens den oorlog aalmoezenier was aan de Marne. In Rosaryville ontving men een radiogram uit New-York om ook daar op 11 Januari bij de maarschalk-Joffre-uitvaart in integenwoordigheid van den gezant enz. de lijkrede uit te spreken.

Eindelijk den 12den Januari hield Pater Generaal zijn groote afscheidsrede aan Amerika voor de radio, waarin hij zijn indrukken weergaf, die, zooals ook bij de conferenties in Parijs bleek heel wat verschilden van de temeraire publicaties van menschen, die Amerika wilden kennen uit een paar weken verblijf in enkele plaatsen zonder eenig contact met het uiterlijk en innerlijk leven van Amerikaansche zielen. Buitengewoon opvallend is, hoe in het jachtige Amerika nog zooveel kloosters gevonden worden van zusters der tweede Orde die zuiver contemplatief zijn. Duizenden en duizenden Dominikannessen van de derde orde wijden zich aan onderwijs en ziekenverpleging. Maar ook de mannen doen niet onder.

Om bij één voorbeeld te blijven: in het klooster te Chicago alleen al, zijn honderd jonge fraters-studenten, die daar de filosofie studeeren. Pater Generaal is vol enthousiasme over wat hij zag en ondervond, zonder nochthans blind te willen zijn voor Amerika's gebreken!

Daags voor het vertrek uit dit land der toekomst werd Pater Generaal door 500 leden van de Franco - Amerikaansche vereeniging van het Legioen van eer in het groote New - Yorksche hotel Ritz 'n afscheidsmaal aangeboden. Den 16n Januari eindelijk vertrok men met dezelfde boot waarmede men men gekomen was, de „Paris" over een spiegelgladde zee huiswaarts. . . . !

Wie eet het meeste vleesch?

Het vleesch verbruik ter wereld neemt van jaar tot jaar toe. Niet alleen het gezamenlijke verbruik, maar ook het verbruik per hoofd der bevolking. De stijging van het vleeschverbruik over de geheele wereld overtreft aanzienlijk de vermeedering van het aantal menschen.

De gezamenlijke hoeveelheid vleesch van allerlei soort, die in den internationalen handel wordt omgezet, werd voor de jaren 1909 tot 1913 op rond 1.500.000 ton geschat en is, gemiddeld, in de jaren 1924 en 1927 met 65 pCt. of 2.500 000 ton toegenomen. Nu is de stijging van de omzetten van vleesch in den wereldhandel niet van gelijke beteekenis als een even sterke stijging van het vleeschverbruik van de wereld, daar het laatste voor een groot deel is toe te schrijven aan de steeds meer en meer verbeterde transport- en conserveerings mogelijkheden van het vleesch. Intusschen mag uit de buitengewoon sterke stijging van de internationale vleeschomzetten de conclusie worden getrokken, dat ook het vleeschverbruik over de geheele wereld is toegenomen.

Het verbruik van vleesch per hoofd der bevolking in de verschillende landen, is, natuurlijk zeer verschillend, zoowel wat de hoeveelheid als de soorten vleesch betreft.

Hier volgen eenige cijfers:

Spanje: Iedere bewoner gebruikt 17 k.g. vleesch per jaar, waarvan 47 pct. varkenvleesch, 29 pct. rund- en kalfsvleesch en ruim 23 pct. schapenvleesch.

Belgie: Iedere bewoner gebruikt per jaar 32 k.g. vleesch per jaar, waarvan 56 pct. rund- en kalfsvleesch 40 pct. varkensvleesch en slechts 3.13 pct. schapenvleesch.

Duitschland: Iedere bewoner gebruikt 51 k.g. per jaar, waarvan 62.1 pct, varkensvleesch, 36.1 pct. rund- of kalfsvleesch en 0.1 pct. schapenvleesch.

Frankrijk: Per jaar en per bewoner 53 k.g., 1 pct. rund- en kalfsvleesch, 39 pct. varkensvleesch en 10 pct. schapenvleesch.

Groot Brittanje: Iedere bewoner 59 k.g. vleesch per jaar, 53 pct. rund- of kalfsvleesch en ruim 3 pct. schapenvleesch.

Vereenigde Staten: De Noord Amerikaan eet gemiddeld 64 k.g. vleesch per jaar, hiervan 66 pct. rund- of kalfsvleesch, 40.54 pct. varkensvleesch, 3.34 pct. schapenvleesch.
De Argentijn is een geduchte vleescheter. Gemiddeld gaan, ieder jaar, 150 k.g. door zijn keel. Bijna 85 pct. is rund en kalfsvleesch, terwijl ruim 8 pct. schapenvleesch is.

In den wereldhandel in vleesch in de jaren 1924 tot 1927 had rundvleesch het hoogste bod 43.9 pct. van het totaal. In 1909 tot 1913 was het aandeel slechts 4.13 pct.

Ook het aandeel van varkensvleesch is gestegen, eveneens ten koste van het gebruik van schapenvleesch en de overige vleeschsoorten als gevogelte, wild en geitenvleesch.

„Apostolaat der Zee"

Geef U op bij:

VAN EEDEN, Loods, of
C. KRAMER, Ambtenaar
v. Stoomwezen

Het Auto Jaar 1930.

Aan het einde van ieder jaar publiceert de „National Automobile Chamber of Commerce" een vergelijkend overzicht van het verloop en de resultaten van het boekjaar. Dit overzicht toont niet alleen de ontwikkeling van de motorindustrie, maar ook vooral de betrekkingen tot de andere takken van Industrie. Dezer dagen is de statistiek voor 1930 gepubliceerd.

Volgens deze statistiek produceerden de Vereenigde Staten te zamen met Canada in het afgeloopen jaar 3.505.000 auto's en vrachtauto's tot een gezamenlijke waarde van ongeveer 2160 millioen dollar. De luxe auto's ten getale van 2.943.2000 werden in den particulieren handel voor een gemiddelden prijs van 800 dollar verkocht.
De gemiddelde detailprijs der 561.809 vracht-auto's bedroeg 992 dollar. De totale waarde der personenauto's bedroeg 1.771.200.000 dollar, die der vrachtwagens 3.884.000.000 dollar.

In de officieele registers der Vereenigde Staten waren 26,718000 motorrijtuigen ingeschreven, waarvan 23.200.000 luxe auto's, dat beteekent een vermeerdering van 8 pCt. tegenover het jaar 1929.

Daar het wereldregister een totaal van 35.518.000 motorrijtuigen aanwijst, komen 75 pCt. van dit aantal voor rekening van de Vereenigde Staten, Amerika verkocht in het afgeloopen jaar 561.000 auto's, terwijl. het er slechts 625 wagens invoerde

De motorindustrie en haar aanverwante bedrijven bezorgde in 1930 in totaal aan 4.700.000 menschen werk. De industrie bevrachtte bij de spoorwegen 3.070.000 waggonladingen automobielen en gebruikte 82 pCt. van de rubberproductie in haar bedrijven, verder 55 pCt. van het spiegelglas, 5 pCt. van ijzer en staal, 14 pCt. van het koper, 15 pCt. der hout- en 24 pCt. der koperproductie.

De automobielen verbruikten in totaal ongeveer 310.000.000 vaten benzine.

Bekendmaking.

De openbare verkooping van juweelen en gouden en zilveren voorwerpen, van en met **1 Juli 1929** *tot en met* **31 December 1929** *ter De Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend onder* **No. T 8849** *tot en met* **No. U 6906**, *zal aanvangen op* **Donderdag**, *den* **16 April a.s.** *des morgens te* **negen uur** *in het lokaal der vennootschap en zal worden voortgezet op de volgende* **Donderdagen.**

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop van hunne panden te voorkomen door **zoo spoedig mogelijk** *de verschuldige interesten te komen aanzuiveren.*

Willemstad, den April 1931.
De Voorzitter,
3 *P. L. GORSIRA.*